

Birlik

28

BÜTÜN
ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ
BİRLEŞİN!

27 AĞUSTOS 1979
FİYATI 10 TL.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

MHP Yine Suç Üstü Yakalandı

**MHP ŞEFLERİ
FAŞİST ÜLKÜCÜ
KATİLLERE
RADYO VE
TELEVİZYONDA
AÇIKÇA SAHİP
ÇIKIYOR**

«Halkın Kardeşlik ve Barış İçinde Kutlayacağı Gerçek Bayramların Mücadelesini Verelim»

Genel Başkan Ahmet Kaçmaz'ın bayram nedeniyle verdiği mesaj şöyledir:

«Emekçi halk yine keyifsiz bir bayram geçirecektir. Bayram arefesinde piyasadaki aşırı durgunluk bunun bir kanıtıdır. Pahalılık sabit gelirli milyonların, işçinin, köylünün, dar gelirli memurun belini bükmüştür. Kuyruklar uzadıkça uzamakta, yoklara yeni yoklar eklenmektedir. Sıradan yurttaşın can güvenliği kalmamıştır. Faşist Milliyetçi hareket ayırım gözetmeksizin toplu katliamlar düzenlemekte, yurt sathını kana boyamaktadır.

14 Ekim seçimlerine böylesi bir ortamda gidiyoruz. MC Partileri, başta AP olmak üzere oy deposu olarak gördükleri halkı kandırmak için yalandan gözyaşı döküyorlar. İçinde bulunduğumuz sıkıntılardan yakınıyorlar. Sanki bütün bu zorlukların başlıca sorumluları kendileri değilmiş gibi «muhalafet» yapıyorlar. Ama muhalafetleri sahtedir. Halk onların MC dönemlerinde kendine çektiği acıları unutmamıştır. Unutmayacaktır.

Halk Partisi ise iki yıla yakın iktidarında işçilere, emekçilere, çalışan

naıka, ne ekonomik alanda, ne de demokratik hak ve özgürlükler konusunda hiçbir şey getirmeyeceğini göstermiştir. Kitleler sosyal demokrasinin kendileri için kurtuluş olamayacağını, yaşayarak anlamışlardır.

Bu şartlarda önümüzdeki seçimler büyük önem taşımaktadır. MC Partilerinden canı yanan, Halk Partisi'nin «umut» olmadığını kavrayan yığınlar solda yeni bir alternatif, güvenecekleri bir parti aramaktadırlar. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi bu yığınlara yol gösteriyor, solda beraberliği ve işbirliğini savunan, bu alanda somut ve olumlu girişimlerde bulunan politikasıyla, kitlelerin birlikçi özemlerine ışık tutuyor, onlara kurtuluşları doğrultusunda yol ve hedef gösteriyor.

Halkımız esenlik içinde kutlayacağı kardeşlik ve barış bayramlarına hasrettir. Gerçek bayramlar ancak emperyalizme, faşizme, tekelci burjuvaziye karşı verilecek iktidar mücadelesiyle kazanılacaktır. Partimiz halkımızın özlediği gerçek bayramlara ulaşmanın mücadelesini veriyor. Ve tüm halk güçlerini böylesine kutsal bir mücadele için birarada kenetlenmeye çağırıyor.»

birliğinin foyası da bir kere daha anlaşıldı.

MHP'yi böylesi küçük hesaplarla kurtarmanın vakti geçmiştir. Daha büyük hesapları olanlar da var ama karşılarında kitlelerin ördüğü demokrasi duvarı da var.

Gönen İlçe Kongresi Yapıldı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Gönen İlçe kongresi 25 Ağustos Cumartesi günü yapıldı. Kalabalık bir emekçi topluluğunun izlediği kongrede bir konuşma yapan Merkez Yürütme Kurulu üyesi Veli Gürcan, «emekçi köylü yüzünü sosyalizme dönüyor» demiştir. Veli Gürcan konuşmasında özetle şöyle demiştir:

«Emeği ile geçinen köylü kötü bir hasat dönemi geçirdi. Mahsulün genellikle düşük olmasına rağmen mazot yokluğu köylünün belini büktü. Köylüler bir yandan mazot kuyruklarında perişan olurlarken, bir yandan da pek çok yerde mahsul çürüme tehlikesiyle karşı karşıya kaldı.

Seçimlerin yaklaşmasıyla birlikte yıllar boyu köylüye oy deposu nezariyle bakan Adalet Partisi ve yandaşları yine köylüden yana gözüküp, fukaralık edebiyatı yapmaya başladılar. Bugün emeğiyle kit kanaat geçinmeye çalışan milyonlarca topraksız ya da az topraklı köylünün çektiği meşakkatin başlıca sorumluları Demirel ve benzeri politikacılarıdır. Yıllar boyu köye yol, elektrik, su götürmeyen ve köylüyü şehirlerin gecekondu semtlerinde göçe, gurbetçiliğe mecbur bırakan onlardır. Köylü bugün en zaruri ihtiyaç maddelerini, yağı, şekeri, sigarayı, tütün, çayı, gıyayını bulamıyorsa, bunun nedeni ülkemizi 70 sente muhtaç hale getiren Demirel'lerdir.

Kalkınma köyden başlayacak diyen Halk Partisi de köylüye yoksulluktan, düşkünlükten, horlanmışlıktan başkasını getirmemiştir. Yüksek diye reklama yapılan taban fiyatlarıdaki artışları, pahalılık siliş süpürmektedir. Halk Partisi'nden de ken-

disine yarar gelmeyeceğini gören emekçi köylü şimdi yüzünü sosyalizme çevirmekte, kendi kurtuluşunun işçi sınıfıyla birlikte olacağını kavramaktadır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi emekçi köylünün işçi sınıfı mücadelesine, örgütlü sosyalist harekete kazanılması için onlarla yakından ilişki kurmaktadır. Bir yandan da kooperatiflerde, birliklerde emekçi köylü hareketinin egemen olması en çok ezilen toplum kesimi olan topraksız ve az topraklı köylülerin ekonomik demokratik haklar elde etmesi için yoğun çaba sarfetmektedir. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin emekçi köylüden gördüğü derin ilgi ve sempatinin nedeni budur.»

ALİ KAR'IN BANDIRMA İLÇE KONGRESİNE GÖNDERDİĞİ MESAJ :

«MHP Kendini Yine Ele Verdi»

Merkez Yürütme Kurulu üyesi Ali Kar, Bandırma İlçe kongresine gönderdiği mesajda, MHP Genel Sekreteri Necati Gültekin'in radyo ve televizyonda milyonlarca kişinin gözü önünde ülkücülere sahip çıkarak terörün kaynağında MHP'nin bulunduğu noktasında, kendisini ve partisini bir kez daha ele verdiğini söylemiş, Partiler Kanunu'nun 112. maddesinin suç mihrakı haline gelen bu partinin kapatılmasını amir olduğunu hatırlatarak sorumluları göreve davet etmiştir.

«MHP Genel Sekreteri radyo ve televizyonda yayınlanan sözleriyle faşist terörün kaynağı konusunda partisini ve kendisini bir kez daha ele vermiştir. Türkeş'in, «davadan dönemi vurun» şeklindeki talimatının yaygın bir şekilde uygulanması veya bireysel teröristlerle girişilen çatışmalar sonucunda ölen faşistlere MHP Genel Sekreteri açık açık sahip çıkmıştır. Hem de bunu milyonlarca dinleyicinin gözü önünde pervasızca yapmıştır.

Her gün, ister MHP'li densin, ister ülkücü densin onlarca faşist cinayet suçundan yakalanmakta, bunlar hakkında yüzlerce dava açılmakta ve yine yüzlerce ülkücü cinayet suçundan idama kadar varan cezalara çarptırılmaktadır. Böyleyken MHP yöneticileri ölen MHP'li ve ülkücü faşistlere «şehitlerimiz» diye alenen sahip çıkmaktadırlar. MHP ve ülkücüler cüretkarlıklarıyla maaşum halka, demokrasi güçlerine ve adalete meydan okumaktadırlar. Bir süre önce de bir başka MHP şefinin genel af vaad ederek «ülküdaşlarını» yeni cinayetlere teşvik ettiği hatırladadır.

Faşizmin, dünyanın neresinde olursa olsun iktidara geldiğinde demokrasiye son verdiği bilinen bir gerçektir. Faşist milliyetçi hareketin azırdığı zorbalığın da amacı aynıdır. Zaten sıkıyönetim mahkemeleri de bu gerçeği açıkça tespit etmişlerdir. Öte yandan Siyasi Partiler Kanunu'nun 112. maddesi bir partinin üyelerinin yoğun şekilde suç işlediklerinin kanıtlanması halinde o partinin kapatılmasını amirdir. Faşist MHP'nin ve ülkücülerin işledikleri suçlar bini aşmıştır. Zaten MHP yöneticileri halkın gözünün içine baka baka suçlulara sahip çıkarak kendi suçlarını kendileri itiraf etmektedirler.

MHP «hem suçlu hem güçlü» olmak hevesindedir. Ama artık halkın ve demokrasi güçlerinin sabrı taş-

maktadır. MHP'nin ve ülkücü kuruluşların kapatılmaları için fazlasıyla kanıt vardır. Başa geldiğinde kendi zor adaletini getirecek olan faşizme geçit vermemek için, artık çok geç demeden adalet mekanizması harekete geçirilmeli, zorbalık mihrakı MHP ve ülkücü kuruluşlar kapatılmalı, elebaşılar cezalarını çekmelidir.»

TSİP: «Sıkıyönetim Seçim Çalışmalarımızı Engelleyemez!»

TSİP İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesinin sıkıyönetim tarafından göz altına alınması üzerine bir demec veren Genel Başkan Ahmet Kaçmaz, tek başına bu olayın bile sıkıyönetimin uzatılmasının seçim dönemi çalışmalarını nasıl olumsuz etkileyeceğinin kanıtlandığını söyleyerek sıkıyönetim altında gidilecek seçimlerde halkın özgür iradesinin oluşmasının mümkün olamayacağını belirtmiştir. Demec şöyledir:

«Sıkıyönetimin iki ay daha uzatılması demokrasi açısından olumsuz bir gelişmedir. Böylece ülkenin geleceği için önem taşıyan bir seçim sıkıyönetim altında yapılacaktır. Biz sıkıyönetim altında gidilecek bir seçimde demokratik çalışmanın büyük ölçüde zedeleneceğini ve bu nedenle seçim sonuçlarının halkın özgür iradesini yansıtmayacağını defalarca belirttik. Sıkıyönetimin uzatılmasında payı olan herkes, ve her kuruluş seçim dönemi çalışmalarında meydana gelecek tüm anti-demokratik uygulamalardan sorumludurlar.

Sıkıyönetim Partimizin çalışmalarını devamlı engellemiştir. Nitekim sıkıyönetimin uzatılması ilk anti-demokratik meyvasını vermiş ve bayram mesajı dağıtan partili arkadaşlarımız engellenmiş, İstanbul İl Yönetim Kurulu üyeleri de sıkıyönetim tarafından gözaltına alınmıştır.

Radyo, televizyon partimizi seçimlere katılacağını açıkça ilan etmekte, kanunî bir zorunluluk olarak da haberlerimizi yayınlamaktadır. Böyle iken sıkıyönetim yetkilileri üstelik İstanbul'da seçim varken siyasal çalışmalarını güvence altına alan Anayasa'yı hiçe sayarak, bildiri dağıtmak gibi en basit demokratik hakkımızın kullanılmasının kayfi bir şekilde önleyebilmektedir. İşte tek başına bu olay bile sıkıyönetimin uzatılmasının seçimleri nasıl olumsuz etkileyeceğinin ibret verici bir örneğidir.»

TSİP Aydın İl Sekreteri Demir Türkoğlu Saldırıya Uğradı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Aydın İl Sekreteri Demir Türkoğlu, geçtiğimiz hafta Aydın'ın Eymir mevkinde faşistlerin saldırısına uğramıştır. Eymir'de yolda giderken saldırıya uğrayan Demir Türkoğlu, hafif yaralanmış, çevreden yetişen emekçiler saldırgan faşist grubu bir süre kovalayarak Eymir'den kaçırmışlardır. TSİP Aydın il yönetim kurulu, seçimlerin yaklaşması nedeniyle çalışmaların hızlandırıldığı bu dönemde bu gibi saldırıların, çevredeki faşist ve gerici çevrelerin korkusundan kaynaklandığını, ancak, bu gibi saldırıların TSİP'lileri yıldıramayacağını belirtmişlerdir.

Denizli'de

Vali-Polis-Savcı

MHP'yi Himaye Ediyor

Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin ve bazı demokratik örgütlerin Denizli'de ortaklaşa düzenledikleri bir miting ve yürüyüş öncesinde, faşistlerin giriştiği provokasyonun, savcı-vali-polis işbirliği ile TSİP'in üzerine yıkılması girişimine, bir kısım basın da buna alet olduğuna tanık olundu. 17 Ağustos günü, miting için afişleme yapıldı. Aynı gün şehrin bir başka yerinde faşistler bir kahvehaneyi basarak üç solcu genci katlettiler.

Tam da polisin «değerlendirebileceği» bir ortam! Polis afişleme yapan gençlerden bir kısmını ve bu arada TSİP Denizli il sekreterini göz altına aldı. TSİP il sekreterinin göz altına alınmasına sebep olarak da, tertip komitesinde üye olması gösterildi.

Ancak Denizli polisi, üç solcu gencin öldürülmesi olayını TSİP'lilerin yaptığını yaymak için özel bir çaba harcadı. Denizli savcısının, olayı «sol gruplar arasında bir çatışma» olarak değerlendirmeye kalkması ise polisin çabalarına güç kattı. Denizli valisi de bu kompozisyon içindeki rolünü aldı.

Ne ki, MHP'yi himaye eden aktörler de elverişli bir konumda değildiler. Olayı TSİP'in üzerine yıkmak için gerekli olan mantığı bağlantıyı kuramıyorlardı. Ve çabaları bir noktada sonuçsuz kaldı. Oyunları bozuldu. Çünkü, üç solcu genci öldürenlerin MHP'li olduğu, üç gün sonra açıkça çıktı. MHP Denizli Gençlik kolları yöneticileri ve ikinci başkanı, bu olayla ilgilerinden ötürü tutuklandılar.

Artık MHP'nin suçluluğu himaye edilemeyecek kadar büyüdü. Yer yer böylesi küçük figüranlara ve figürlerle rastlansa bile, başarılı olunamıyor. Denizli'de de böyle oldu. Katiller yakalanınca MHP bir kere daha yaka-yakaya ele verdi. Vali-savcı ve polis iş-

TEKELCİ SERMAYENİN ÖZLEDİĞİ SİYASAL KOMPOZİSYON VE SOSYAL DEMOKRASİ

İşadamlarının en kodaman kesimleri, 1978 yılına ait değerlendirmelerini resmen açıkladılar. Verdikleri rakamlara ve vardıkları sonuçlara bakılırsa, tekelciler 1978 yılı içinde oldukça büyük kârlar elde etmişler. Hatta bazıları, öz sermayelerinin miktarından çok daha fazlasını kâr olarak kasalarına akıtmışlar. Söylenebilir ki, 1978 yılı içinde tekelcilerin kâr ortalaması yüzde yüzü aşıyor.

Bu doğaldır. Ecevit hükümetinin, kurulduğu günden başlayarak izlediği politikalar tekelcilerin böyle bir sonuç elde etmelerini sağlamıştır. Çünkü tekelciler Ecevit hükümetine perspektif, Ecevit hükümeti de bu perspektiften doğan pratik sonuçları tekelcilere sağlamışlardır. 1978 yılı başlarında Türkiye'deki ekonomik ve siyasal bunalımın tanımını, tekelcilerin sınıf krizinden başka bir şey değildi. Yani açmaz, tekelcilerin açmazı idi ve CHP iktidarı bu açmazın ürünü olarak ortaya çıkıyordu.

Nitekim iktidarının üçüncü ayında, geniş çaplı bir devalüasyon ve temel ihtiyaç mallarına yapılan yüklü zamlarla yola çıkan Ecevit hükümeti, IMF'nin kabulüne kadar uzanan çizgide yürüdü. Resmi rakamlara göre 1978 yılı içinde enflasyon % 88'i bile aştı. Dayanıklı tüketim mallarının fiyatları % 100'e varan artışlar gösterdi. Tekelciler Ecevit hükümetinin aldığı ekonomik önlemlerin üzerine vakit geçirmeksizin atıldılar. Bu ilişki içinde Ecevit hükümeti, aldığı her soluğu vakit geçirmeksizin tekelcilerin ciğerlerine aktarmaktan kendini kurtaramadı.

Ne ki, bütün bunlara tekelci sermayenin feryatları eşlik ediyordu! Döviz yokluğundan, hammadde ithal edememekten, transferlerin gerçekleşmemesinden veya gecikmesinden şikayet edenler yine hep tekelciler oldu. Onların bu feryatları, bir yandan hükümetin gününbirlik faaliyetlerinin tümünü tekellere ayırması sonucunu verirken, öte yandan tekel çıkarlarını uzun vadeli güvencelere bağlayacak girişimleri tahrik etti. Hükümetin ücret politikası da bu tahriklerin etkisi altında oluştu ve bir «toplumsal anlaşma»ya kadar uzandı.

Demek ki tekelcilerin yakınması, «yeni» hükümetin eski kuralları bozmaması, alışageldikleri sömürü işleyişinin olduğu gibi korunması içindi.

Burada «bizim» tekelcilerimizin, Batı'daki benzerlerinden önemli bir farklılığına da işaret etmemiz gerekir. Batı'nın gelişmiş kapitalist toplumlarında tekeller, sömürünün modern kurallarına uygun olarak büyümektedirler. Gerçi krizler zaman zaman onları da gününbirlik hesaplara zorlamaktadır ama genel olarak Batı'nın tekelleri, perspektif sahibidirler ve kapitalizmin ne kadar geniş ufku varsa, bu, tekelcilerin ufkudur.

Halbuki bizde burjuvazi, kendi sınıf perspektifini bir türlü genişletmemiş, kapkaççılık, yağmacılık, stokçuluk ve ilkel sömürü yöntemlerinden ileriye geçememiştir. Sosyal demokrasinin sömürü ilişkilerini yeni kurallara bağlama niyetlerini, teşebbüs düzeyinde bile olsa gündeme getirememesi hep bu yerli tekelcilerin «şarklılığından» ve geriliğinden kaynaklanıyor!

Tekelciler böyle alışmışlar. Zaten doğuşları, bu geri ve yağmacı sömürü ilişkilerine dayalıdır. Onlar, kendilerini vareden koşulların hep aynı kalmasını, «büyüme hızlarının», kapitalizm açısından ilkel bile olsa, değişmemesini istemektedirler.

MC, sermayenin değişik kesimlerinin ekonomiyi talan kavgasında vardıkları bir «uzlaşma» görünümünde idi. Bu siyasal kompozisyon içinde ağırlığı elinde bulunduran tekelciler, dizginsiz bir sömürü, kuralsız bir talan ekonomisi nedeniyle büsbütün hoyratlaşıp «huysuzlaştılar». «Ve kendi faaliyetlerinin sonuçlarından korkuya kapıldıkları noktada ise sosyal demokrasinin iktidar şansına razı oldular, ondan kendi yaşama biçimlerini korumasını umarak.

Türkiye'de sosyal demokrasi, dolayısıyla Ecevit hükümeti, tekelcilerin bu geri ve ilkel alışkanlıklarını da hesa-

ba katarak, hatta buna boyun eğerek iktidar olabilirdi. Yerli tekelci kesimler kârlarını, kapitalizmin işlerliği olan yasalarından başka, plansız ekonomilerin hakim niteliklerinden de yararlanarak artırırılar. Sermayenin dolaşım hızına ve emeğin verimliliğine ek olarak, ücretleri baskılar yoluyla dondurmak, enflasyonist politikalarından medet ummak, spekülasyon, karaborsacılık, kaçakçılık gibi yollar eskiden olduğu gibi, sosyal demokrasinin iktidar olduğu dönemlerde de tekelcilere hep cazip kâr yolları olarak görünmüştür. Onlar sosyal demokrasiye uymak yerine, sosyal demokrasinin kendilerine uymasını isterler.

Kuşkusuz sosyal demokrasi bu isteklere kolayca ve bütünüyle boyun eğecek bir bileşime sahip değildir. Ekonomik yaşamın yasalarını değilse bile kimi işleyiş biçimlerini yeniden düzenlemek ister ve istemiştir. Örneğin: daha kontrollü bir dış ticaret, mevcut yapıyı bir bütünlük içinde koruyan kredi düzenlemeleri, bankalar kararnamesiyle getirilmek istenen değişiklikler, madenlerin bir kısmında devletleştirme girişimleri, enerji politikası vb. alanlarda sosyal demokrasi daha «modern» yönelimleri benimsemiştir. İşleyişin özü korundukça ve tekelciler bu yeni biçimlere alıştırlabildikçe, ortaya sosyal demokrasinin belirleyici çizgileri çıkmıştır. Bunun başarılacağı ve tekelcilerin geleneklerine teslim olunduğu sürece de sosyal demokrasiyi öteki egemen burjuva siyasi alternatiflerden ayıran çizgiler silinmeye yüz tutmuştur.

İşte, tekelcilerle sosyal demokrasinin uyumu ve çelişkisi buradadır. «Modern» sömürüye zorlandıkları sürece sosyal demokrasi onlara, buna alışmakta zorluk çektikleri oranda da onlar sosyal demokrasiye ters düşmektedirler. Ama Türkiye gibi, kapitalizmin ancak koltuk değnekleriyle ayakta durduğu bir ülkede eninde sonunda belirleyici olan, tekelcilerin bu istekleri ve yönelimleri olur.

Tekelci siyasetin geri ülkelerdeki en reformist varyantları bile CHP'nin son iki yılda tuttuğu konumdan ileri gidemezler. Reformizmin bu açmazıdır zaten Türkiye gibi ülkelerde işçi sınıfının ve emekçi yığınların devrimci mücadelesinin güncel ve uzun vadeli amaçlarını ve mücadele stratejisini belirleyen. Türkiye'de yaşanan son iki yıllık deney, Demokratik Halk İktidarı programının ve stratejisinin pratik doğrulanışı olmuştur, bu perspektifin sınıf bileşenlerini reel konumlarına oturtmuştur.

Bütün bunlardan sonra, tekelcilerin «geniş tabanlı» hükümet formüllerinin hangi maddi temellerden kaynaklandığı daha kolay anlaşılabilir. Tekelcilerin alışılmış ilişkilerine biçilmiş bir kaftan gibi oturan AP, tekelci sermayenin özlediği ideal siyasal kompozisyonun çekirdek örgütüdür. Tekelcilerimizin klasik yaşama tarzı ancak AP ile varolabilir ve AP de ancak bununla açıklanabilir. MC formülleri ise tekelci sermayenin zorunlu siyasal sığınaklarıdır ama, daha iyisinin olmadığı yerde... Ve Türkiye'de «daha iyi»sinin bulunduğunu tekelciler bilmektedirler!

Özetlersek; son 20 aylık CHP iktidarı, tekelcilerin son derece yararlandıkları, özellikle son dönemlerinde sıkıntılarına büyük oranda derman buldukları bir iktidar olmuştur. Bu, sosyal demokrasinin sağ önderliğinin «tekelcilere açılan yüzü»nü anlatır ve tekelciler de bundan, haklı olarak, kendi özlemlerinin gerçekleşebileceğini anlarlar. Muhemel bir CHP-AP koalisyonu «en iyinin» tekelcilerin siyasi dilindeki adıdır. Önceleri pek mümkün görünmeyen

Son iki yılın «tekel cenneti», emekçiler için de yeni ve zengin bir deneyim, kuşkuların dağıldığı ve umutların başka merkezlere yöneldiği ileri bir uğrak anlamına da geliyor. Burjuva siyasal yelpazenin bütün unsurlarının netleşmesi ve sınıf çelişkilerinin yanıtıcı biçimlerden kurtularak gerçek temeline oturması, sınıf mücadelemiz açısından şartların daha da olgunlaştığını gösteriyor.

Önümüzdeki günler, yığınların siyasal programımızın yoluna daha çok yığılacağı günler olabilir ve olmalıdır.

Sıkıyönetim Nasıl Uzar

Sıkıyönetim iki ay daha uzadı. Uzamasını istemez görünenlerle, uzamasından yana olan siyasal güçlerin «birliği» sıkıyönetimin uzatılması için yeterli.

Ancak, bu konu her defasında gündeme öyle geliyor ki, sosyal demokrasi sıkıyönetimin uzatılmasından, gerici MC partileri ise kaldırılmasından yana gibi ortaya çıkıyorlar. Sadece biçim olarak ve parlamento planında ortaya çıkan bu türden salflaşmada sosyal demokrasiyi «olumlu» kanadı temsil ettiği için, onun sa-

vunduğu görüş de olumlu görüş oluyor ve sıkıyönetim böylece her defasında bir kez daha «olumlulaştırılıyor»!

Tabii bütün bunlar, demokrasinin başına çorap örmeekten başka sonuç vermiyor. Ne ki, başka, daha başka sonuçlar vermesi ihtimali de var. Önümüzde seçimler var ve CHP'den uzaklaşan yığınlar var! Bu yığınlara oynayan gerici siyasal güçler ve onların oyunları var!

AP ve gerici partiler, bir taşla iki kuş vurmaya deniyorlar. Bir yandan

Her yarıtaşıyla seslenmeleri için en azından...

DEĞERLİ OLAN

Remzi Çiğli

Son bir ayın öne çıkan siyasal tartışması MHP'nin kapatılması ve bu partinin yöneticilerinin cezalandırılması noktasında düğümlendi. Farklı açılardan bakılsa bile, hemen herkes MHP'yi ve bu partinin faşistliğini tartıştı.

Peki, Türkiye'de böyle bir konuda yoğun siyasal tartışmalar oluyor, herkes görüşünü söylüyor da, sonuç ne oluyor?

Sonuç: Hükümet geçiştiriyor, demokrasi güçleri inatla asılıyor.

Hükümet ya da yargı sorumluları, böylesine geniş bir tartışmadan etkilenmiyor ve MHP sıkıştırıldığı köşeden kurtulabiliyorsa demokrasinin bazı mekanizmaları iyi işlemiyor, eksik işliyor veya hiç işlemiyor demektir. Çünkü, eğer sorunu «güçler dengesi» çözecekse çoktan çözmüş olmalıydı. Bir yanda MHP'nin kapatılmasını isteyen milyonlar, öte yanda MHP'ye arka çıkan bir avuç faşist işbirlikçisi...

Demek ki mesele bütünüyle güçler dengesinden doğmuyor. Bu elverişli güç dengesini demokrasinin yararına kullanmak isteyip istememek, ve bunun nasıl kullanılabileceğidir asıl önemli olan.

Yargının geçerli kuralları açısından baksak, MHP'nin şimdiye kadar ömrünü çoktan tüketmiş olması gerekirdi. Yakalanan her faşist katilin cebinde bir MHP kimliği çıkıyor. Paranın ve silahın turasında «Türkeş» adı okunuyor. Yirmi kişiyi öldürdüğünü itiraf eden bir faşist katil, arkasından «milleti Türkeş kurtarır» diye ekliyor ve «milletin nasıl kurtulacağını» da anlatıyor!

Bütün bunlar, öteki belgelerle birleştiğinde, sadece MHP'nin değil, elini yavaş tutanların, meseleyi ağırdan alanların da vebali haline geliyor.

Hükümetin kimliği açısından bakıldığında da, MHP'nin fazladan yaşıyor olması gerekirdi.

Çünkü sosyal demokrasi, demokrasiden yanadır. Gerçi onun demokrasisi Batı'dır ve kısırdır ama, hiç değilse demokrasiyi yakın tehlikelerden korumak gibi bir kaygusu da olmalıdır. MHP silahı, tekeli sermayenin, demokrasinin boğazına dayadığı bir silahtır ve üstelik Türkiye'de emniyeti açık bir silahtır. Yine de hükümet, MHP'ye oy verenlerle MHP olgusunu birbirine karıştırmaktan kurtulamamaktadır.

Demokrasi güçlerinin potansiyel gücü ve anti-faşist bilinci açısından bakıldığında ise, MHP'nin hali hiç de iyi değildir. Milyonlar MHP'yi baş düşman bellemişlerdir, kapatılmasını istemektedirler ve anti-faşist mücadelenin, şurasından, burasından tutunarak, anti-faşist yığın eylemlerine katılmaya gönüllü olduklarını göstermektedirler.

O halde objektif durum, demokrasinin lehinedir. Ama görülüyor ki, bu tek başına yetmiyor, sonuç alamıyor.

O halde, faşist partinin kapatılması, topyekün bu tablodan, mücadelenin asıl dinamiğini bulup harekete geçirmekle mümkün olacaktır. Bu da, demokrasi mücadelesinin sürekli hareket halindeki unsurlarına, onların birliğine bağlıdır. Fakat bunun bilinmesi de yetmez. Buna ek olarak ve mutlaka bilinmesinde yarar olan bir başka nokta daha var: Değerli olan, MHP'yi ve genel olarak faşist güçleri altetmenin bayraktarlığı değil, kendisidir. Anti-faşist mücadele bilimsel ilkelere göre yürütüldüğünde ancak tarih, mücadelenin bayraktarını da net olarak tayin edebilir. Tarihe bu şans tanımamak ve yakıştırmamak, kendine neyi yakıştıırırsan yakıştıır, havanda su dövmekten ileri bir anlam taşımaz.

Gerici partilerin sıkıyönetime karşı oldukları, tam bir yalan. Bunu söylemek bile fazla. Ancak politik manevraları bakımından hiç de acemi oldukları söylenemez.

Sıkıyönetimin uzatılmasına yakın bir çok mekanizma harekete geçiriliyor. Başka türlü zaten, sıkıyönetimin uzatılmasını iyice kuşku bir zemine kaydırırdı. Terörün bitmediği, «bölücülük»ün tehlike olmaya devam ettiği ve «esenlik» için silaha gerek bulunduğu, uzatma görüşmelerine yaklaşırken ısıtılır. Bu çabalara en başta ise AP katılır. Katılmak zorundadır. Çünkü sıkıyönetim uzatılmak zorundadır!

Örneğin: «Doğu'da 'Apocular'ın devletin yerine geçtiğini» anlatan mektubun tam da sıkıyönetim uzatmalarından önce AP genel başkanı tarafından Korutürk'e gönderilmesi rastlantı olamaz. Tartışmaları «bölücülük» ve «komünizm tehlikesi» üzerinde yoğunlaştırmak başarıldığı sürece, sıkıyönetim mutlaka uzar. Sıkıyönetim böyle uzar.

Sıkıyönetim bir yanıyla da CHP'yi yıpratıcı faktörlerden biridir. Nitekim Doğu bölgesindeki egemen çıkarlar arasındaki çelişkiler sıkıyönetim vasıtasıyla oldukça körüklenmektedir. Bu hem CHP içinde, hem de genel olarak CHP'nin doğudaki etkinliği üzerinde rol oynamaya aday bir durumdur. AP'nin bundan yarar umması pek de ihtimal dışı değil. AP'nin Doğu'daki mevzilerinden bakıldığında durum böyle gözükür.

Neresinden bakılırsa bakılsın, sıkıyönetimin uzatılması AP'nin de istediği bir sonuçtur. Ayrıca, AP, ordunun bu noktada, siyasal tartışmalara ve tahriklere daha yakın olacağını her zaman hesaplamıştır. Böylece orduyu sürekli tahrik etmesi için sebepler elde edebilmektedir. Eğer seçimler sonrasına, giderek «etkinleşen» bir sıkıyönetim aktarılabilir ve AP herhangisi bir şekilde bu sıkıyönetimi kullanma noktasına uzanabilirse, bu, AP'nin işine gelecektir.

Sıkıyönetime karşı görünmek AP'nin politikası, sıkıyönetimin uzatılması ise niyetidir. Birleşik toplantıda çoğunluğu sağlama bu niyetin somut bir ifadesidir. Ve esasen karşı çıkması da, bu «paradoksa» rağmen onun asıl niyetidir!

TSİP: «Adalet Partisi'nin İki Yüzlü Tutumu Açığa Çıkmıştır»

İnegöl İlçe Kongresine bir mesaj gönderen Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Teşkilatlanma Sekreteri Aydoğan Gezer, Adalet Partisi'nin sıkıyönetim konusundaki iki yüzlü tutumunun açığa çıktığını söylemiştir.

Gezer'in mesajı şöyledir: «Adalet Partisi sıkıyönetime karşı olduğunu söylemekte ve uzatılmasına red oyu vermektedir. Ancak basından öğrendiğimize göre Parlamento'nun toplanabilmesi Adalet Partisi sayesinde mümkün olmuştur. Bu demektir ki Adalet Partisi toplantıya katılmasaydı, Parlamento toplanmayacaktı! Böylece Adalet Partisi, Halk Partisi'nin Parlamento'yu toplama gücü yetmeyeceğini de kanıtlayacaktı. Ama Adalet Partisi sıkıyönetimin uzatılmasına uğruna bu gövde gösterisini dahi tepmiştir. Adalet Partisi gerçekten sıkıyönetime karşı olsaydı toplan-

tırılmaz ve sıkıyönetimin uzatılmasına imkân vermemiş olurdu.

Toplantı gerçekleşikten sonra Adalet Partisi'nin, sıkıyönetimin uzatılmasına red oyu vermesi, sadece halkı yanıltmayı amaçlayan bir mizansendir. Çünkü red oylarının kabul oylarından düşük olduğunu Adalet Partililer çok iyi biliyorlardı.

Her zaman demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasından yana olan Demirel ve yandaşlarının, sıkıyönetimin kaldırılması konusunda samimi olduklarına zaten kimse inanmıyordu. İki yüzlülüğü son olayla bir kez daha kanıtlanan Adalet Partisi'ne ve yandaşlarına halkımız gereken dersi verecektir.»

İşçilerden Küçük Sermayeyi, Tekelcileri ve CHP'yi Kurtarmaları Bekleniyor

Ecevit Hükümeti — ya da CHP — yaklaşan toplu sözleşme dönemi nedeniyle politik tutumunu yineliyor. Önümüzdeki dönemde, kamu ve özel sektöre bağlı işyerlerinde, toplam 550 bin işçiyi kapsamak üzere toplu sözleşme görüşmeleri başladı, başlayacak.

İşçilerin görüşmelere yeni taleplerle gelmesinden daha doğal bir şey olamaz. Ekonomik hayat güllük güllüstenlik olsa bile, son iki yılda, gelir dağılımında sermaye lehine önemli değişimler ortaya çıkmış olmalıdır. Ne ki, gerçekte olan çok daha kötüdür.

Son iki yılda sadece emekçiler yoksullaşmadı kuşkusuz. Ekonomik gelişmeyi karakterize eden ve yukarıya çıkardığımız rakkamlar, küçük işletmelerin ve hatta orta büyüklükteki işletmelerin durumlarını da sarsmış, onların tekelciler karşısındaki konumlarını geriletmiştir. Yani bu dönemde, tekelci sömürü karşısında yer alan emekçiler gibi küçük ve orta işletmeler de ekonomik bakımdan gerilemişlerdir.

Tekelci ekonomi - politikanın küçük ve orta işletmeleri de ezdiği doğrudur ve bu politika, sosyal demokrasinin politikasından başka bir şey değildir. O halde bugün Ecevit Hükümeti, tekel dışı kesimlerin tümünün karşısında bir konum tutmaktadır.

Ama bu yetmiyor ve sosyal demokrasi, sınıfsal ve siyasal bileşimi nedeniyle küçük ve orta işletmelerin hoşnutsuzluğuna kulak kabartıyor! Ama nasıl?

Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin uğradığı zararı Ecevit, işçilerin ücret artışlarına bağlamak istiyor. Bu konuda TÜRK-İŞ'le görüşbirliğine varacağını ummakta ve bunun için bir dizi toplantılar yapmaktadır.

Şöyle diyor Ecevit: «Türk-İş dışında kalan işçi sendikaları konfederasyonları ve onlara bağlı sendikalar yüksek ücretler talep ederek tekelci sermaye ile birlikte davranmaktadır. Tekelci sermaye ile birlikte orta ve küçük sermayenin yokolmasına yardımcı olmaktadır. Farkında olmadan tekelci sermayeye yardımcı olmaktadır.»

Kendisi «farkında olarak» tekelci sermayeye yardımcı olmaktadır! Ve durumlarına «üzüldüğü» küçük ve orta sermayenin sıkıntısı da bundandır. Şimdi, o, sosyal demokrat kuruzluğun tipik örneğini veriyor! İşçi-

lerden, bu sermaye kesimini kurtarmalarını istiyor. Bunun için de önümüzdeki toplu sözleşme görüşmelerinde işçilerin yüksek ücret talep etmelerini, Hükümet ve TÜRK-İŞ arasındaki görüşmelerde oluşacak «ücret dengesine» diğer işçi sendikalarının da (DİSK) uymasını istemektedir. Tekelciler küçük ve orta sermayeyi eziyorlar, işçiler de eğer yüksek ücret isterlerse, aynı duruma düşmüş olacaklar ve tekelcilerle işbirliği yapmış olacaklar! Mantık bu.

O halde işçi sınıfı, daha az ücret talep ederek küçük ve orta sermayeyi kurtarsın. Bu yetmez, sınırlı ücret artışlarıyla yetinip tekelci sermayeyi de kurtarsın. Bu da yetmez, hükümetin çizdiği ücret kalıplarına razı olup CHP'yi de kurtarsın!

Bütün bunlar gösteriyor ki, önümüzdeki toplu sözleşme döneminde sendikaları sadece sermayeye karşı değil, çok yönlü düşmanlara karşı savaşacaktır. İşverenlerin vermeye yanaşacakları limit, Ecevit hükümetinin de onaylayacağı ücret artışı olacaktır. Son iki yılda hayat pahalılığı yüzde 200 artmış ve enflasyon hızı yüzde 70'lik bir artış «istikrar» haline getirmişse, bu demektir ki, işçiler, sermayeyi yaşayarak korumalıdır. 1978 yılını «altın yıl» ilan eden tekelciler, işçilerden aynı fedakârlığı devam ettirmelerini bekliyorlar. İşte, duyulan bu yeni ses, tekelci sermayenin sosyal demokrasi kılıfına bürünmüş sesinden başka bir şey değildir.

İzmit'te Polis Vahşeti, İşkence ve Cinayet!

17 Ağustos Cumartesi günü İzmit'te, çeşitli siyasal ve demokratik kuruluşların düzenlediği bir miting yapılacaktı. Miting için gerekli olan yasal başvuru, süresi içinde yapılmıştı. Miting güzergâhı, yeri ve saati belli idi. Miting hazırlıkları tamamlanmış, katılacaklar, o gün boyu kente gelmeye başlamışlardı.

Hiçbir engel yoktu ve olamazdı.

Evet ama, İzmit'te vali ve polis demokrasi güçlerine tam bir tuzak hazırlamışlardı.

Sinsice hazırlanan bu tuzak, miting saati yaklaşırken, kente giriş çıkışların kontrol altına alınmasıyla ipucu verdi. Gelenler polis arabalarıyla toplanıp karakollara yığılmaya başladılar. Miting alanında toplanmış olanlara karşı polis, ansızın silahlı ve sopalı saldırıya geçti. Her yakalanan gözaltına alındı. Şehirde tam bir insan avı başlatılmıştı. Vali böyle istemişti.

Göz altına alınanlara ağır işkenceler yapıldı. TSİP Sakarya il örgütü yöneticilerinden ve üyelelerinden de gözaltına alınanlar vardı. Gözaltına alınanlara ağır işkenceler yapıldı. MHP yanlısı faşist polisler valinin hazırladığı oyun içinde kendi oyunlarını da uyg-

Faşist-Polis tuzagında hayatını kaybeden Fevzi Kuruçay ölmeden 1 saat önce...

lama olanağı buluyorlardı.

Falaka, sopa, küfür ve sövğu İzmit polislerinin ilk başvurduğu araçlar oldu. Ancak bu kadarı, onların esas planları yanında yine de az kalıyordu.

Polis kentde MHP'li faşistlerin önceden pusuya yattıkları bir sokak hariç, bütün cadde ve sokakları tuttu. Gözaltına alınanlar karakollarda guruplar halinde değil de, teker teker bırakıldılar. Yolları tutmuş olan polisler, bırakılanları, bu önceden hazırlanmış tuzaga, ÜGD'nin bulunduğu sokağa itiyorlardı. Böylece polisler faşistlerin ortaklaşa hazırladıkları tuzak işletilmeye başlandı.

Faşistler önelerine itilen «av»lara vahşice saldırdılar. Bir çok insanı yaraladılar, birini de öldürdüler. Cinayet polisin gözü önünde işlendi. Öldürülen gencin kaatilini herkes gördü ve tanıdı. Polis ise kaçmasına yardımcı oldu.

İzmit valisinin kimliği öteden beri herkesin malûmudur. MC artığı bu valinin İzmit'te göreve başladığından bu yana demokrasi güçlerine karşı cihat açtığı ve bunu sosyal demokrat ağırlıklı hükümet işbeşindayken had safhaya vardırılmaktan hiç mi hiç çekinmediği bilinmektedir. İzmit valisinin yasaları hiçe sayan, hukuk ilkelerini ayaklar altına alan, anti-demokratik, baskıcı işlem ve eylemlerini sosyal demokrasi elbette bilmiyor olmaz. Bu yüzden de onu yerinde tutmakla, onun yaptıklarına göz yummuş, dahası, yaptıklarını onaylamış ve desteklemiş duruma düşmektedir sosyal demokrasi. İşbaşına geldiğinden beri benzeri tutarsız ve teslimiyetçi icraatını (ya da icraatsızlığını) sürdüren sosyal demokrasi, bu mülki amirlerle ve «emniyet» kadrolarıyla terörün (faşist saldırganlığın) önünü alma tükürleri çığıra dursun ama, halk güçleri tüm bunların hesabını mutlaka tek tek soracaklardır.

Türk Haberler Ajansı tarafından İstanbul Bayram gazetesinde basılmak üzere Genel Başkan Ahmet Kaçmaz'dan bir yazı istenmiştir. Ancak bu yazı, Bayram gazetesinde - gazetesini çıkaranların Rauf Tamer vb.'lerine sayfalarını açan bilinen eğiliminden olsa gerek - basılmamıştır. Bayram gazetesinde basılmayan yazı şöyleydi:

SEÇİMLERDE SOL'UN İŞBİRLİĞİ HALKIN MÜCADELESİNE GENİŞ PERSPEKTİFLER AÇACAKTIR

Ahmet KAÇMAZ
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi
Genel Başkanı

Emekçi halk yine tatsız bir bayram geçiriyor. En zaruri ihtiyaç maddeleri bulunmuyor. Kuyruklar uzadıkça uzamakta, pahalılık dar gelirlielerin belini büktü. Bir şeyi üstüste iki defa aynı fiyata satın alabilmek hayal oldu. Ve en önemlisi can güvenliği tamamiyle ortadan kalktı. Faşist zorbalığın cana kıyıcılığı öylesine azdı ki, artık yurttaşlar tesadüfen yaşıyorlar.

Ülkemizin bu duruma getirilmesinde başlıca sorumluluk payı olanlar ise hiç bir hâyâ duygusuna kapılmadan seslerini yükseltiyorlar, güya «muhalafet» yapıyorlar! Zamlardan, yoklardan, cinayetlerden yakınıyorlar ve sorumluluğu bugünkü hükümetin üstüne atmaya çalışıyorlar. Ama halkımız onlara, geçmişteki acılı MC döneminin aktörlerine, Demirel'lere, Türkeş'lere, Erbakan'lara inanmıyor.

Bu duruma gelinmesinde Halk Partisi'nin sorumluluk payı yok mudur? Elbette vardır. «Enkaz devraldık» mazereti emekçileri yıllar boyu reformist hayallerle oyalamaya yetmez. CHP «hakaça bir gelir dağılımı» vaad etmiştir. Bunun tam tersi olmuş, dar gelirlielerin satın alma gücü devamlı düşerken tekelcilerin kârları yüzde 100'ün üstünde artışlar göstermiştir.

Sosyal demokrasi kitlelerin demokratik özelemlerine de ters düşmüştür. Demokratik hak ve özgürlükler konusunda programında ne yazılıysa, önceden ne söylendiyse bir teki bile gerçekleştirilmemiştir. Zorbalığa hız veren faşist hareketin kaynakları üzerine yürünmediği için terör konusunda çaresiz kalmış ve çözüm sıkıyönetimde aranmıştır.

Bütün bunlar emekçi yığınlar için acı, fakat öğretici tecrübelerdir. İşçi sınıfı ve yandaşları gerçek kurtuluşun ancak kendi elleriyle mümkün olacağı bilincine varmaktadır. Yığınlarda sosyalizme olan ilgi ve sempatinin çığ gibi büyümesinin nedeni budur.

Önümüz seçimdir. MC partileri AP başta olmak üzere CHP'den uzaklaşan kitlelerin oylarını elde edip seçimlerden «zafer»le çıkmayı planlamaktadırlar. Böyle bir sonuç, bir üçüncü MC olmasa bile demokrasi düşmanlığında MC'ye pabuç bırakmayacak yeni alternatiflerin gündeme getirilmesine yol açabilir. O halde ne yapılmalıdır?

Her şeyden önce AP ve yandaşlarının seçimlerden umdukları «zafer»le çıkılmalarını önlemek gerekir. Yani oyların dökümünde demokrasi saflarında yer alanların toplamının, MC'cilere üstün gelmesini sağlayacak bir politika izlenmelidir. Bunun da yolu faşizme karşı olanların seçimlerde işbirliği yapmalarından geçer. Biz gerek CHP, gerekse solda yer alan parti, kuruluş ve akımlara seçimlerde işbirliği için çağrı çıkardık. Bu çağrılarımızın çoğuna henüz olumlu bir cevap almış değiliz.

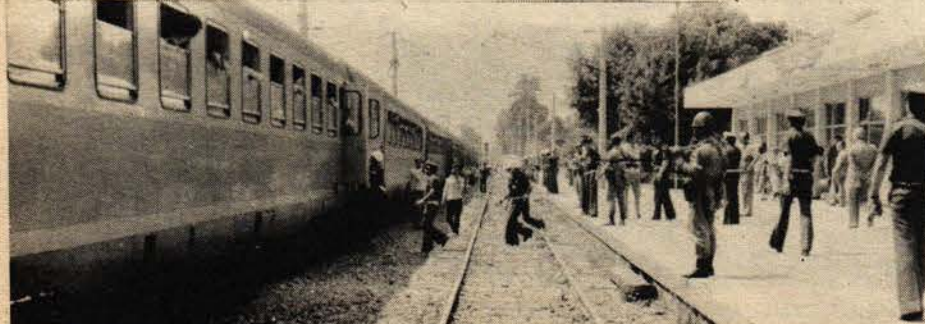
Oysa soldaki siyasî çizgileri bünyesine alah güçlü bir blok sağlanabilseydi, sosyal demokrasiyenin uzaklaşan milyonlara yol göstermek, onları kendi kurtuluşları doğrultusunda kanalizetmek çok daha kolay olacaktı. Böylece MC'nin ne demek olduğunu çok iyi kavradığı için yeniden onlara itibar etmeyecek, artık tanıdığı için Halk Partisi'ne yanaşmaya niyeti olmayan yığınlara güvenebilecekleri bir hedef gösterilmiş olacaktır. Sonuçta da MC partileri umdukları «zafer»e ulaşamayacakları için demokrasi saflarının faşist saldırganlık karşısındaki gerilemeleri önlenmiş, kendilerine güvenleri pekiştirilmiş olacaktır.

Bir hayli zaman yitirilmiş olsa da bize göre hâlâ daha geç değildir. Soldaki akımlar arasında bir seçim işbirliği imkânı henüz vardır. Yeter ki bu noktada grupçu davranışlardan uzak durulsun!

Seçimlerde işbirliği yasal olarak da önlenemez. Söz gelimi seçimlere katılma hakkına sahip partiler arasında seçim yapılacak iller bölüştürülür ve il il hangi partinin hep birlikte destekleneceği beraberce açıklanır. Seçime katılmayanların temsili de, listelerde aday gösterilmeler şeklinde sağlanır. Ayrıca, DİSK'in ve kitleleşmiş meslek örgütlerinin de böylesi bir seçim işbirliğinden yana ağırlıkları koyacakları kesindir. Ve yine böyle bir işbirliğini, şu veya bu çizgiye angaje olmamış çok sayıda solcu da olumlu karşılayıp destekleyecektir. Böyle bir işbirliğinin seçimlerde büyük güçleri harekete geçireceği, seçim çalışmalarının çok yoğun ve başarılı bir anti-faşist kampanyaya dönüşeceği açıktır. Partimiz baştan beri solun beraberliğini ve işbirliğini savunmuştur. Seçimler böylesi bir işbirliği için somut platform oluşturmaktadır. Halkın özlemi olan bu işbirliği ne ölçüde sağlanırsa, demokrasi kundakçılarının hevesleri o ölçüde kursaklarında kalacaktır.

Seçimlerde kapsamlı bir sol blok sağlanamazsa bile atılan olumlu adımların, nasıl sonuç alıcı gelişmelere imkân verebileceği görülecektir. Halk güçleri birlikten yanadır. Bu konuda ters tutumlarda direnenleri yola getirecek olan da, onun birlikten yana özlemi ve birliği içtenlikle savunan bizlere sağlayacağı destek olacaktır.

Halkımız barış, kardeşlik ve dayanışmanın buram buram tüteceği, geleceğin esenlik dolu bayramlarını özlemektedir. Ve halk güçlerinin birliği doğrultusunda atılacak her adım, onu gerçek halk bayramlarına daha yakınlatacaktır.

İzmit'te süreklilik avı...

İRAN

Karışıklık Kime Hizmet Ediyor

Devrim sonrası çalkantıların sürdüğü İran'da son günlerde ulusal topluluklarla ilgili gelişmeler de dünya kamuoyunca dikkatle izlenmeye başlandı. İran'da Pehlevi diktatörlüğüne karşı mücadeleye aktif olarak katılmış ve devrimi Farslarla birlikte kendi kazanımları olarak değerlendirmiş olan farklı ulusların emekçileri, yönetimin ulusal demokratik hakları hayata geçirmesini beklemişler, ancak yönetimin yalnızca çok genel hatlara sahip, pek belirlilik kazanmamış programları karşısında huzursuzluk duymaya başlamışlardır.

Ulusal topluluklar birleşmiş bir İran devleti içerisinde idari ve kültürel özerklik istemektedirler. Haziran ayında Sanandaj'da toplanan Kürt temsilcilerinin konferansında Kürtlerin ayrılma değil içişlerinde özerklik istedikleri belirtilmiştir. Kabul edilen kararda özerk olarak kurulacak yerel

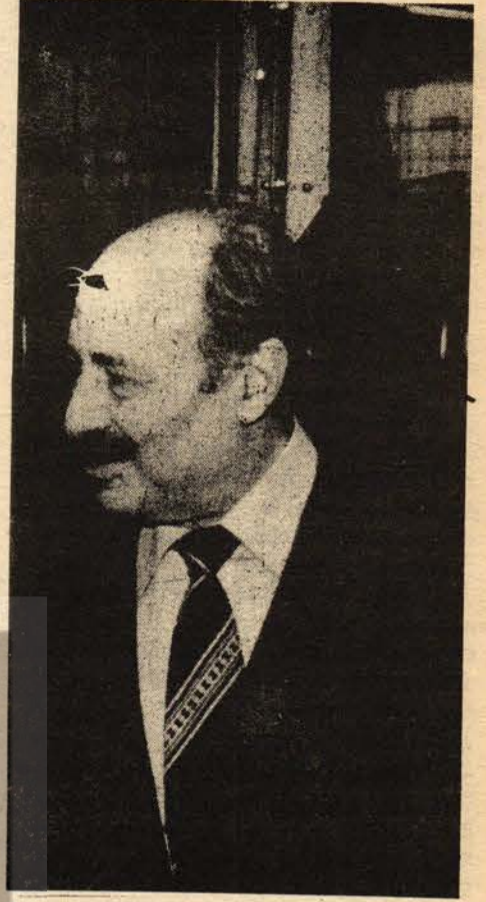
konseylerin bölgenin sosyal, ekonomik ve kültürel sorunlarıyla ilgilenmesi merkezi iktidar organlarında temsilcilerin bulunması yerelmıştır. Yerel organların seçilmesi ve İran Kürdistan'ında içişleri ile ulusal ve kültürel ilişkileri yürütmesi yönetim tarafından da benimsenmiştir. Bununla birlikte Şah döneminde yaşananların sancılarının kısa sürede sona erdirilmesi pek mümkün görülmemektedir. Bu nedenledir ki, yeni yönetim ulusal topluluklar ile ilgili sorunun şu an için üstesinden gelmeye pek hazırlıklı değildir. Öte yandan resmi olmayan yerel örgütlenmeler bazı bölgelerde merkezi idarenin bir kısım unsurlarının hismine uğramıştır.

Ulusal demokratik güçler İran'da durumun normale dönmesi için çalışmaktadırlar. Devrim düşmanlarının silahları bırakmadığı İran'da emper-

yalistlerin desteğindeki gericiler, karşı-devrimci saldırılarını sürdürmektedirler. Ulusal topluluklarla ilgili çözüm bekleyen sorunlar emperyalistlerin kaybettiklerini kazanabilmek amacıyla el attıkları bir alan olmuştur. İngiliz Guardian gazetesinde Kuzistan bölgesinde kim egemen olursa ulusal ekonomide söz sahibi olacağı şeklindeki yazıları, Paris'de yayınlanan Le Figaro gazetesinde Hürremşehr'i yeni rejime karşı mücadelenin tıssı yapma yolundaki yayınlar bunun açık örnekleridir.

İran'da diktatörlüğe karşı savaşın biraraya getirdiği farklı toplumsal güçlerin farklı taleplerle ortaya çıkması doğaldır. Ve bu talepleri bastırıla sindirmek yerine saygıyla karşılayarak, ivedi çözüm aramak doğru olan yoldur. Ve bugünkü durumda yönetimdeki birtakım unsurların ulusal demokratik haklar konusunda olumsuz tavır, anti-komünizm yapmaları ve gericilere yardım etmeleriyle bütünleşmektedir. TUDEH ve KDP'nin aynı zamanda kapatılmaları bunun en çarpıcı göstergesi olmuştur.

Ancak yurtsever, demokratik güçler, çalkantıların sona ermesi ve devrimi daha ileri kazanımlarla pekiştirme yolunda çabalarını her şeye rağmen sürdürme görüşünde olduklarını belirtmektedir.

TUDEH Merkez Komitesi 1. Sekreteri Nurettin Kiyani.

İRAN DEVRİMİ'NİN DİYALEKTİĞİ

Hüseyin Hasa'ncibi

İran Devrimi kendi diyalektiğini yaşayarak ve her olayda tarihin genel diyalektiğini bir kere daha doğrulayarak ilerliyor.

Devrim'in ilk aşamasında hareket, ulusal bir öfkenin monarşiye yönelmesi biçimini almıştı. İran'da monarşi, emperyalizmin ve yerel gericiliğin kucaklaştığı «dar» bir alandı.

Monarşinin ardından sınıf mücadelesinin alanı doğal olarak genişleyecekti ve genişledi. Ulusal burjuvazi monarşiye karşı mücadelede son solugunu tüketmişti ve kıldığı devrimin arkasından ilk sızdığı noktada tutunmak gereğini duydu. Burada yerini genişlettiği sürece, demokratikleşmenin önündeki engellerden biri olarak belirdi.

Devrimin ilk aylarına tekabül eden ve tam bir kaos gibi görünen kargaşanın, farklı sınıf sesleri olduğu gün geçtikçe daha iyi anlaşıldı. Ama olayların dış görünüşleri hâlâ daha, dipteki akıntının yönünü vermiyordu.

İran'da sorun demokratikleşmedir ve bu, ulusal burjuvazinin bir kesimini geride bırakan bir süreçtir. İlk zıtlıkların kaynağı da budur. Yine bu süreç, kendi kendine bir demokrasiyi değil, zorunlu olarak emperyalizmden bağımsız bir demokrasiyi anlatır. Bu da, kargaşalıkların dış ve iç tahrikçilerine işaret eder.

Bu da yetmiyor, İran kendi özgül ulusal sorunlarını çözecek bir demokrasi süreci yaşamak zorundadır. Bu ise, ulusal toplulukların sorunlarını ve tutumlarını gündeme getirmektedir.

İşte emperyalizm ve yerel uzantıları, tam da bu noktada işe karışmak, gerisinde kaldıkları süreci etkilemek için, kalıntılar olmaktan kurtularak örgütlü bir güce yeniden dönüşmek çabasındadırlar. Monarşinin harabeleri arasından kendilerine yetecek gücü toplıyamadıkları için de başka alanlara yöneliyorlar.

Bu alanların arşısında ulusal hareketler de var. Ancak, ulusal hareketlerin bir İran tarihi ve İran deneyimi de bulunuyor. Bu deneyimin oluşturduğu gerçekçi ulusal programlar var. Kürtlerin programı da bunlardan biri.

Şimdi İran'da Devrim derinleşmek istiyor. Bu derinleşmeye ulusal talepler uygun düşüyor ve buradan İran'daki devrimci-demokratik güçlerin birliği doğuyor. Bu, emperyalizmin son yerel silahını da elinden kaçırmaya ve büsbütün İran'ın dışına düşmesinden başka sonuç vermiyecek. Ama, oynanabilecek en son oyun da bu noktadadır. Devrimi daha da ileriye götürecektir güçlerin birleşmesine, cepheleşmesine çomak sokulabilirse...

Sokulabilir mi?

Bu soruya hayır diye cevap verilmelidir. Aksi halde İran Devrimi'nin yaşaması gereken ilk aşama uzadıkça uzayacak, genel demokratikleşme süreci yerini hiç değilse bir süre daha ulusal kavgalara terkedecektir. Ulusal kavgalar alanından emperyalizmin söz hakkı doğar mı? Devrimci güçlere düşen, bu sorunun sorulacağı şartlara izin vermemektir.

Bu, çok yönlü görevlerin üstesinden gelinmesiyle mümkün olabilir. Birincisi, Humeyni yönetimi ulusal toplulukların ulusal hakları olmaksızın İran'da demokrasinin olamayacağını ve demokrasi olmaksızın da İran Devrimi'nin olamayacağını görmek zorundadır. İkincisi, ulusal topluluklar, İran Devrimi'nin dışında bir kurtuluş perspektifi aramak yerine, katıldıkları devrimi daha ileriye götürmenin tek doğru yol olduğunu görmelidirler.

Ne ki, emperyalizm alışlagelmış kılığıyla ulusal bölgelerde de dolaşmaktadır ve Kürt demokratik hareketi buna karşı uyanıklığı elde bırakmamak zorundadır.

İran'daki son olaylar, Humeyni hareketinin demokratikleşmenin can alıcı halkasını yakalayacak kadar olgunlaşmadığını kanıtıyor. Kürt Halkı üzerindeki baskılar buna bağlanabilir ama hoşgörülemez. Monarşiye karşı verilen mücadelenin topyekün güçleri, demokrasiyi geliştirme sürecinde de bir arada olmalıdırlar.

Güney Afrika'da İrk Ayrımı Kampları

İrk ayrımı (Apartheid) tüm hızıyla sürüyor Güney Afrika'da. Milyonlarca Güney Afrika'lı siyah insan, «sınıf dışı» kamplarına yollanıyor bir süredir. Dünyada bundan daha sefil bir durum olması gerek.

Bir süre önce Güney Afrika hükümeti «beyazların» çiftliklerinde yaşayan siyah ailelerin sayısını sınırlandırmayı kararlaştırdı ve binlerce aile, toprak ya da tenekeden barakalarda yaşamak üzere, uzak ve verimsiz bölgelere kamyonlarla taşınmaya başladılar.

Nondweni bölgesinde yerinden yurdundan edilen «sınıf dışı», iki milyona yakın siyah insana ulaştı. Bu umutsuz kişilerin yaptıkları hiç bir iş yok. Çünkü ne hayvanlarını getirmelerine izin verilmiş, ne de işleyecek bir karış toprakları var. Erkekler için üç kuruş kazanabilmenin yegâne yolu, göçmen işçi olarak çalışmak; ancak ülkedeki ekonomik bunalım yüzünden (bir buçuk milyondan fazla siyah insan işsiz halen) bu olanak da gittikçe azalıyor ve durumları daha da kötüleşiyor.

Kötü beslenme (daha doğrusu beslenememe), hastalık, diğer kırsal bölgelerden daha vahim buralarda.

Bu tür kampların sayısı oldukça kabarık. 20.000'den fazla siyahın yine kamyonlara doldurulup getirildiği Nqutu'da, nehir kıyısındaki barakalara sığınılmış. Toprakları işlemleri yasak. Nehrin öbür kıyısında ise beyazların çiftlikleri var. Çoğu çocuk olan bazı siyahlar bu çiftliklerde, günlüğü yarım dolara çalıştırılıyorlar.

Korkunç bir yoksulluk içinde bulunan kamplarda, yüzbinlerce insanı tifo salgını tehlikesi bekliyor.

Bir çok istatistik, beyaz bölge denen yerlerden «sınıf dışı» kamplara yollanan siyahların sayısının halen iki milyonun üstünde olduğunu gösteriyor. Eğer hükümetin tasarıları gerçekleşirse, 25 milyonluk Güney Afrika nüfusunun 4 milyonu kamplara yollanmış, apartheid siyaseti başarıyla uygulanmış olacak! Nitekim, 'Sunday Post' dergisi, bu insanların «fazlalık» olduğunu, ülkede ekonomi çarkını çevirmeye yaramadıklarını, açık açık yazıyor.

Siyahların «yaşamaya» zorlandıkları kamplardan bir görünüm.

İran'da Ulusal Sorun ve Ortak Yaklaşımlar

MAHABAT

Bu Kürt kentinde 200.000'den fazla Kürt, bağımsız İran çerçevesi içinde kendi ulusal taleplerini yeniden dile getirmek için toplandılar; Kürdistan Demokrat Partisi'nin ilk kongresine katılıyorlardı.

Parti Genel Sekreteri Abdurrahman Kassemli, kongredeki konuşmasında, Kürtlerin özgürlük ve demokrasiye kavuşmadıkları sürece İran'da devrimin hedeflerine ulaşamayacağını belirtti.

Kassemli, Ayetullah Humeyni'nin özgürlük düşüncesini benimsediğini ve bunun tüm Kürtler için bir umut ışığı olacağını söyledi. Kassemli ayrıca, Humeyni'nin, Kürt halkının taleplerini Bazergan hükümetine sunacağını garantisini de istedi.

KDP genel sekreteri, ayrılma eğilimini eskimiş ve artık zamanı geçmiş bir talep olarak, gerici bir talep olarak niteledi ve reddetti.

Kassemli Kürt Halkının yasama meclisi seçimlerinde eşit haklarla temsil edilmesi gerektiğini söyledi. Kürt bölgelerinde polis ve jandarmanın geçmişten farklı olması gerektiğini belirtti.

Kongrede okunan program raporunda, Kürt halkının kendi sınırlı yönetiminin yayın hakkı, eyalet yönetim komitelerinin oluşturulması ve bunların merkezi hükümetten, para basımı, bankacılık, mali politika, savunma politikası, dış politika yetkilerini devralması öngörüldü. Program, genel oy esasına göre seçilecek bir Kürt Ulusal Meclisinin oluşturulmasını da talep ediyor.

Programın öteki talepleri şunlar:

- Otonom eyalette Kürt dili, Farsça'nın yanında resmi dil olmalı.
- Farsça'nın yanında otonom eyaletin bütün okullarında Kürt dili okutulmalı,
- İlkokullarda 4. sınıfa kadar Kürt dili okutulmalı, Farsça bundan sonrasına konmalı. (Tahran Gazetesi - 4.3.1979. Kaynak: DKP - Alman Komünist Partisi yayın organı UZ. *Unsere Zeit*)

■ «Biz on yıllardan beri Kürdistan'ın kendi yönetimi için mücadele ediyoruz. Nihayet 30 yıl sonra Partimizin, Kürdistan Demokrat Partisi'nin yeniden legale çıkabilmiş olmasına seviniyoruz. Partimiz TUDEH partisiyle sıkı bir işbirliğinden yanadır.

Biz şu ortak talepleri savunuyoruz:

1 — İran için demokrasi, 2 — Özgür bir İran'ın bir bölümü olarak Kürdistan için özerklik. Biz, Kürdistan'ın İran'dan ayrılmasından yana değiliz.

İran'ın devrimci ve demokratik güçlerinin birliği, eski rejimin yeniden geri gelmemesi için kazanılmak zorundadır. Biz tüm demokratik partilerin serbestçe gelişebileceği bir demokrasiden yanayız. Partimize serbest faaliyet olanaklarını vermek istemiyen ve Kürdistan'ın özerkliğinin önüne dikilen güçler var. Eğer böyle olacaksa biz mücadelemizi kararlıca sürdürmeye hazırız.» (KDP Parti temsilcisi ile söyleşiden-UZ: 21.3.1979).

■ UZ : Bizim burjuva basınında ve televizyonda, Kürtler ve Türkmenler gibi, Fars olmayan ulusal toplulukların hakları, çelişkileri ve anlaşmazlıkları gibi konular işlenerek abartılıyor. TUDEH Partisinin bu sorunlara ilişkin tutumu nedir?

Nureddin Kiyani : İran Devrimi'nin, anti-emperyalist güçler yararına dünya çapında yarattığı büyük değişiklikler karşısında, emperyalizmin dikkatleri esas sorunlardan özellikle ve isteyerek buraya kaydırmak istemesi, bizi şaşırtmadı. Bu, İran'da güçlü darbeler yiyen ve büyük kayıplara uğrayan emperyalizmin av alanı arayışıdır.

Gizli polis örgütü SAVAK'ın işkence yöntemleri ve korkunç baskı mekanizması, on yıllar boyunca ulusal özerklik hareketlerini zorla boğdu. Şimdi, onlarca yıldır baskı altında gizli tutulan zıtlıklar yeniden görülmeye başladı. Bu zıtlıklar tamamen doğaldır ve bunlardan biri de İran'da yaşayan ulusal halk toplulukları sorunudur.

İran çok uluslu bir ülkedir. Farsça konuşan halk topluluklarından başka bu ülkede Azerbaycanlılar, Kürtler, Arapça konuşan halklar, Beluciler, Türkmenler yaşıyor. Burada «azınlıklar» sözkonusu değildir, aksine sözkonusu olan milyonlar ulusal topluluklardır. Şimdiye kadar onlar için hiç bir ulusal hak olmamıştır.

TUDEH, bir devlet çerçevesinde tüm halkların ulusal haklarına açıkça taraftar olan tek partidir. Biz bunda programımızın gerçekleşme şansının yakınlaşmasını görmekteyiz. Örneğin biz, şimdiye kadar, devrimci islam güçlerinin Fars olmayan milliyetler üzerindeki baskının son bulmasını, hazır olmasını öngördük. (UZ: 21.4.1979).

Yukarıdaki yaklaşım biçimlerinin ortak çizgileri var. Ve esasen İran'da sorun, bu ortak çizgilerin egemen olmasıyla, bu noktada güçlerin birleşebilmesiyle çözüm bulacak. Kürt halkına ve diğer ulusal topluluklara, talep ettikleri ulusal hakların verilmesi, İran'daki demokratikleşmenin en önemli kriterlerinden olacaktır. İşte bunun için devrimci-demokratik güçler, bu önceden belirledikleri programlardan ödün vermezsiniz, ama, aynı zemine sızan emperyalist ve yerel gerici güçlerin saptırılmalarına da karşı olarak ulusal demokratik amaçlarına varmayı başarabilirler.

Sorunun boyutu, İran devriminden, onun perspektiflerinden bağımsız olarak ele alınamıyor. İran Devrimi de bu sorunlara bigane kalarak kendi yolunu açmıyor. İşte bu İran'daki devrim gerçeğidir.

FEDERAL ALMANYA

Ekim 1978'de yapılan gösteride 10.000'den fazla insan meslek yasağını protesto etti.

Demokrasiye Tahammülsüzlüğün Örneği: Meslek Yasağı

«Batı demokrasisi»nin önde gelen örneklerinden Federal Almanya'da demokratik hak ve özgürlüklere düşmanlık artıyor. Demokratik hak ve özgürlükler karşısında kıyım boyutlarına varan tahammülsüzlüğün en somut örneği Berufsverbot — siyasi düşünce nedeniyle meslek yasağı!

Son 6-7 yıldır Federal Almanya'da yurttaşların Anayasa teminatı altındaki demokratik hak ve özgürlüklerine «özgürlükleri ve demokrasiyi koruma» adı altında el uzatılırken, bunun en çarpıcı uygulaması olan meslek yasağı alabildiğine azdırıldı. Bu süre içerisinde 4000'den fazla ilericinin, demokratın işine son verildi. Hayali «Anlaşma düşmanı» peşindeki gericiler, muhbir vatandaşlar, çevrelerindeki «sadakat testi»nden geçirmekte ve pek «sadık» bulmadıklarının işine son verilmektedir. Bu işlemler resmen görevli 10.000 kadar personele, 20.000 kadar gönüllü «hafife»nin yardım ettiği belirlenmiştir.

Bir eğitim emekçisi olan Heinrich Haberlein kendisine yönelik kıyımın nedenlerini şöyle anlatmaktadır: «Anayasaya sadakatim aşağıdaki nedenlerden dolayı «şüpheli» görülmekteydi.

— Alman barış hareketinde en büyük geleneği yaratan ve Nobel Barış Ödülü kazanan beş kişi yaratan yasal DFG-VK örgütünün üyesiydim.

— Üyelerin özgür iradesiyle seçilerek bu örgütün yönetiminde görevliydim.

— VVN-BdA (Nazi Kıyımı Kurbanları Konfederasyonu — Anti-Faşistler Birliği) üyesiydim.

— Demokratik Alman Cumhuriyeti'ni birkaç kez ziyaret etmiştim.

Hükümet yetkilileri ülke içinde dışında meslek yasağının yalnızca «aşırı uçakileri», teröristleri, kısaca «anayasa düşmanları»ni etkileyeceğini yemaya çalışırken, bunun tüm demokrasi güçlerine yönelik bir tehlike olduğu kendisini göstermekte gecikmedi. «Anayasa düşmanlığı»nın sınırları, demokratik hakların genişletilmesini istemekten, detantı savunmaya kadar tüm ilerici, demokrat taleplere uzandı. Kısaca bugün F. Almanya'da istenilenden farklı davranan — ki istenilen ne olduğu bellidir — herkes emel haklardan bile yoksun bırakılmakla tehdit edilmektedir.

Meslek yasağı yalnızca demokratik hak ve özgürlüklere saldırı olmakla kalmayıp, soğuk savaş ve anti-komünizm propagandası olarak da yaygınlaştırılmak istenmektedir. Hükümet yetkililerinden yargıçlara kadar «liberal-demokratik anayasal düzenin tüm koruyucuları», her kamu

görevlisinin anti-komünist olması bunun da ötesinde bu doğrultuda aktif hareket etmesi gerektiğini belirtmekten çekinmemektedirler.

Meslek yasağı karşısında demokrasi güçleri kararlı bir mücadele yürütmektedirler. Bu mücadele etkinliğini göstermektedir. Meslek yasağı uygulaması her keresinde büyük protestolarla karşılanmaktadır. 1972'de kararı destekleyen parlamenterlerden bir kısmı yanlış yaptıklarını kabul etmektedirler. Hata yaptığını itiraf edenler arasında eski Başbakan Willy Brandt da bulunmaktadır. Ve şimdi hükümet çevrelerinde uygulamanın gözden geçirilmesi tartışılmaktadır. Demokrasi güçleri en son adıma — Berufsverbot'un tamamen ortadan kaldırılmasına — kadar mücadelelerini sürdüreceklidir.

JAPONYA — Yerel Seçimlerde Komünistlerin Başarısı

Japonya KP MK günlük yayın organı Akahata yerel seçimlere ilişkin yorumunda seçim sonuçlarını Komünistlerin kayda değer bir kazanımı ve halkın ilerici yönetimleri savunma ve genişletme isteğinin işareti olarak değerlendirdi. Dört düzeyde — eyaletler, kentler, ilçeler, köyler — yapılan seçimlerde Japonya KP 1975'te yapılan önceki seçimlere göre 235 fazla sandalye kazandı. Buna karşılık Sosyalist Parti 154, Komeito Partisi 54 sandalye kaybederken, Liberal Demokratlar kentlerde önemli üç üyeliği kaybettiler. Yerel meclislerdeki Komünist temsilcilerin sayısı 3 bin 555'e yükseldi. Ve böylelikle yerel meclislerde Japonya KP, Liberal Demokratik Parti ve Sosyalist Parti'den sonra üçüncü parti durumuna geldi.

Seçim sonuçlarına göre, Japonya KP daha önce temsil edilmediği 31 kent ile 132 ilçe ve köyde seçimleri kazandı. Tokyo belediye başkanlığı için KP, Sosyalist Parti ve İlerici Liberal Birlik tarafından ortak aday gösterilen Kaoru Ota'nın, seçimleri kaybetmesine rağmen 1,5 milyondan fazla oy alması, yine ülke çapındaki siyasi eğilimin göstergesi olarak «mini-Osaka seçimleri» diye bilinen Suita belediye başkanlığı seçiminde KP adayının Liberal Demokrat, Komeito ve Demokratik Sosyalizm Partilerinin oluşturduğu cephenin adayını yenilgiye uğratması; halkın ilerici yönetimleri tercih ettiği açıkça gösterirken, Komünistlerin küçümsenmeyecek başarısının bir örneği oldu.

Faşist Milliyetçi Hareketin «Fikri»

Faşizm «mali sermayenin en kanlı, en zözü dönmüş kesiminin diktatörlüğü» olarak tanımlandığı günden buyana, hep bu tanıma uygun olarak ve bu bilimsel tanıma doğrularak varolagelmıştır. Ülke-
de farklı ülkelere farklı çizgiler taşısa bile, sınıf temelleri aynı olduğu için, bütün faşist hareketler ve partiler, benzeri bir fikir dokusunu ve programı ve iktidar stratejisini içerirler.

Faşist hareketin Türkiye'deki siyasi somutu olan MHP'nin ideolojisine ve politikalarına yakından baktığımızda, aynı benzerliği ve ortak sınıf temelini görmekteyiz. MHP'nin ideolojisi, örgütlenmesi, çalışma tarzı ve iktidar stratejisi, faşist hareketin tarihsel deneyiminin Türkiye'ye uyarlanmış bir modelinden ibarettir. Türkiye'nin partisi MHP, tıpkı öteki ülkelerdeki faşist hareketler gibi, «milli motiflerle» süslenmiş genel bir finans-kapital ideolojisidir. Ancak, lanetlenmiş ve bütün insanlık tarafından mahkum edilmiş bu faşist ideolojinin, kendisine «hayat sahası» bulabilmek için başvurduğu tüm siyasal demagoji ve çarpıtımların açığa çıkarılması, MHP'nin ideolojik dokusunun ve iktidar stratejisinin, Faşizmin en «olgun» şekli olan Nazizm'le ilişkisinin ve benzerliğinin gösterilmesi gerekir. Seçim çalışmalarımızda bu görevi, «MHP'nin ve yandaşı faşist örgütlerin kapatılması» talebimize uygun bir şekilde yerine getirmeliyiz.

FAŞİZM KAPİTALİZMDEN BAŞKA BİR ÜÇÜNCÜ YOL MUDUR?

En demokratik burjuva düzeninde bile kapitalizmin yasası, geniş emekçi yığınların yoksullaşması, sefaletle sürüklenmesi yönünde işler. Kitlelerin sömürü ve baskıya karşı kabaran hoşnutsuzluğu ve yükselen sınıf mücadelesi şartlarında sosyalizm, toplumun *başkalaştırılması* iradesinin tarihsel gelişmeye dönük yüzünü anlatır. Ancak, kapitalizmi bu irade karşısında korumaya alternatif olarak ortaya çıkan faşist ideoloji de, kitlelerin başkalaştırma yönelimini engellemek için kendisini kapitalizmden *başka* bir şeymiş gibi göstermeye çalışır. Faşist ideolojinin bu temel karakteristiği Hitler'de «yeni bir dünya görüşü» —Nasyonal-Sosyalizm— (Kavgam-S: 11) MHP'de ise aynı anlama gelen «Milliyetçi-Toplumcu» sistem olarak görünür. Hitler'de bu «yeni» olan «Nasyonal Sosyalizm» MHP'de türkçeleştirilip «Milliyetçi-Toplumculuk» haline getirildiği için, yeni bir şey değildir, öte yandan ve esas itibarıyla mali sermaye egemenliğini savunduğu için yeni bir ideoloji değildir.

MHP ile, NAZİ partisi arasındaki benzerlikler bütün temel sorunlarda, yukarıdaki değinmemizi doğrulamaktadır. Bu benzerlik noktalarının altını çizerek ele alalım:

IRKÇILIK VE MİLLİYETÇİLİK

MHP, kendisini «milliyetçi» bir parti olarak sunmaktadır. Ancak kendi milliyetçiliğinin ırkçı ideolojilerden farklı ol-

olarak görünür. Faşist ideoloji, faşizmin ayakta durabilmek için başvurmak zorunda olduğu tek araç olan zorbalığı, böylece «tarihi temellerine» oturtmuş olmaktadır!

Hitler'deki «ırk» Türkiye'de «soy» olarak anılır. Hitler'in «ırkçı devlet»i Türkiye'nin «milli devleti», Alman «üstün ırk» ise MHP'nin «üstün milleti» olur. Bu temel terim değişikliklerinden sonra her şey Hitler'den ve Mussolini'den kopya edilerek Faşist Milliyetçi Hareketin ideolojisi haline gelir.

Ne ki, her hangi bir zorlamaya gerek görülmeksizin, ırk ve soy kavramlarının doğunu gösterecek durumda değildir. Çünkü bu partinin ideolojisi «ırk milliyetçiliği»ne dayanır. Böyle olması zorunluluğu da vardır. Çağımızda mali sermayenin, emperyalist sistem içindeki yeri itibarıyla tarihsel anlamında milliyetçi olması mümkün değildir. Emperyalizm çağında milliyetçilik mazlum ulusların anti-emperyalistliğinin ve ancak bu çerçevede burjuvazinin de milliyetçiliğini anlatır. Yani en genel anlamıyla milliyetçilik işbirlikçi büyük burjuvazinin dışında, emperyalizme karşı bir konumu olan sınıfların tutumu olabilir. Buna karşılık günümüzde, Tekelci burjuvazinin milliyetçiliğinden ancak en reformist varyantlarında bile başka milletlere karşı şovenizm, faşizme kadar uzanan baskıcı kesimlerinde ise ırkçılık anlamında sözedilebilir.

İşte bu nedenle MHP milliyetçiliği de ırkçılıktır ve bütün ırkçı ideolojiler gibi, kendisini bazı formüllerle açıklamaktadır. Hitler'de *ırk* olan MHP'de *millet* ya da soy olarak değiştirilmiştir ama fikir dokusu aynen korunmuştur.

Örneğin:

«İrkçilik, dünyayı idare eden ebedi iradeye uyularak, en iyinin ve en kuvvetlinin zafarını kolaylaştırmak, fena ve zayıf olanların boyun eğmesini istemek mecburiyetiyle tahmil edilmiştir. Böylece tabiatın aristokratik prensiplerine hürmet gösterir. İrkçilik, yalnız milletlerin aralarındaki farkları görmez, aynı zamanda şahısların kıymet farklarını da tesbit eder.» (Hitler-Kavgam: 2. cilt sf:9)

«Çevremizde yaşayan komşu milletlerle kavgalı geçmiş uzun bir tarihimiz vardır. Ve yüzünde çok eski çağlardan beri sürüp gelen çok çirkin ve merhametsiz bir kanun; bugün de yürürlükte bulunmaktadır. Bu kanun «Hak kuvvetindir» kanunudur... Bu dünya realitesini değiştirmek elimizde değildir.» (Türkes-9 Işık S: 118)

Görülüyor ki, tarihi ele alış tarzı, Hitler'de ve Türkiye'de aynıdır. «hak kuvvetlinindir.» ve zayıf olanın «boyun eğmesi» gerekmektedir. Bu yasa «değiştirilemez» olduğu için de ona uyulmalıdır!

Bu bakış açısından «kuvvet» ya da zorbalık zorunlu olarak bir doğa yasası

farklı anlamlar ifade etmek için kullanılmadığı da itiraf edilir. Örneğin Türkiye. «Kalbinde başka bir ırkın gururunu taşımayan...herkes Türktür» ve bu «prensibimiz olan milliyetçiliğin tarifidir.» diyerek MHP milliyetçiliğinin tamı tamına ırkçılık olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle «...tanrı Türk'ü yenilmek için değil, yenmek için yaratmıştır.» (9 ışık s:33) derken de MHP'nin mücadelesinin, Hitler gibi —ne fazla ne eksik— «üstün ırk mücadelesi» olduğunu anlatmaktadır.

MHP'nin ırkçılığının veya «soy»culuğunun kafatasçılık olmadığını ileri sürülenlere ve bu görüşe itibar edenlere de rastlanmaktadır. Böylece, Türkiye'deki faşist hareketin dünyadaki benzerlerinden farklı nitelikleri vurgulanmak istenmektedir. Lakin doğrusu böyle değildir. Örneğin Türkiye bunu şöyle anlatıyor:

«Soy, tabii ve organik bir unsur olduğu için insanların fikri ve fiziki özellikleri, yetenekleri birbirinden farklıdır. Türkiye soyunun değerli bir şey olduğu büyük bilginler tarafından kabul edilmektedir. Türk soyu tarihte büyük dünya imparatorluğu kurmakla esasen bu değerini isbat etmiştir.» (9 ışık sf: 37)

«Soy»un tanımına «fikri özelliklerin» eklenmiş olması soyun «fiziki özellikleri» deyimiyle kafatasçılığın anlatılmak istendiğini gölgelemez. Türkiye ve dolayısıyla MHP, «kafatasçı»dır. Soyun tanımı içine sokulan «fikri» veya «kültürel» özellikler, hep bu kafatası özelliklerinin zorunlu uzantıları olarak hesaba katılmaktadır.

Özetlersek, Nazizm, Hitler'in «üstün ırk» anlayışını temel felsefe olarak benimsemişti. MHP de aynı felsefeyi kendisine çıkış noktası olarak almıştır.

DEVLET ANLAYIŞI

Faşizm bir burjuva hükümetinin yerini bir başkasının alması derecesinde yapay bir değişiklik değildir. Bu nedenle faşistler, devleti yeniden düzenleyeceklerini açıkça söylerler ve bu onların «başkalığı»nı karakterize eden bir diğer özellikleridir. Hitler bu nedenle Nazizmin mevcut demokratik burjuva devletinin yerine bir *başka* devlet tipini, ırkçı devlet'i geçireceğini belirtmektedir. Bunun için «Biz Nasyonal Sosyalistler yeni bir devlet kurmak istiyoruz» demektedir. Faşist demagoji, bu değişikliği, büyük sermayeye güven vermek için ve zaten zorunlu olduğu için programına alır ama aynı şeyi, kitlelere de «yeni» bir şeymiş gibi sunabilmek için her türden demagojiye başvurur. MHP'nin aynı yolu benimsemesi, kendi devlet anlayışını açıkça ortaya koyması gerekmektedir. Hitlerin «ırkçı devlet» dediğini Türkiye kendi «milli devlet»i olarak sunmaktadır. Ve bunun gereğine işaretle şu nu söylemektedir:

«Milletler mücadelesinde Türk milletinin zafere ulaşabilmesi, devlet ve milletimizin yeniden teşkilatlandırılmasıyla

ir Dokusu» ve İktidar Stratejisi-1

mümkündür. Bu teşkilatlanma-
da devlet yeni bir yapıya sahip
olacaktır.» (9 ışık sf: 35)

Bu «milli devlet» ya da faşist devlet
yine, Türkeş'in deyimiyle «kadife eldiven
içinde demir yumruktur.» (9 ışık sf: 40)
Faşist ideolojinin bir «doğa kanunu» ola-
rak felsefi temellerine oturduğu zorbalık
böylece onun devlet anlayışının da belir-
leyici niteliğini oluşturmaktadır. Dolayısı
yla faşist devlet bu niteliğine göre biçimlenir.
Devlet «emri almadan emir veren bir
güç» olur. Bunu «milli demokrasi» izler.
Faşist devletin ekonomik, siyasi, kültürel
yapımlarının tümü de bu temel felsefe-
ye bağlı olarak, yani «zorbalık» unsuru
üzerinde gelişebilir.

Hitler kendi devletinde (ırkçı devlet)
otoritenin tanımını şöyle yaptı:

«Yalnız bir adam otorite,
emir ve iktidar hakkı ile birlik-
te milletine karşı mesuliyeti o-
muzlarına alacaktır. Bu böyle
olmalıdır.» (Kavgam-sf: 64)

Aynı görüş HP'nin de görüşüdür. Bu
nedenle:

«...milli devletin yürütme gü-
cünün başı, cumhurbaşkanı ve
başbakan olarak ikiye bölüne-
mez. Devlet başkanı adı altında
yürütme organının tek sahibi,
tek başı olmalı...» (Kurt Kara-
ca-Milliyetçi Türkiye sf: 65)

Bu faşist görüş zaten burjuva devle-
tin temel bir özelliğinden doğar. Parla-
menter burjuva demokrasisi, sınıf müca-
delesinin yükseldiği koşullarda «geçersiz»
hale gelir. Faşistler bunu «otorite boşlu-
ğu» olarak adlandırır. Ve burjuva devle-
tin, tehlike karşısında merkezleşme eği-
limi, terminolojide «tek şef» ya da «baş-
buğ» olarak ifadesini bulur. Bu «tek baş»
karşısında parlamento bir danışma veya
«uzmanlar meclisi» (Türkeş) olacaktır.

MHP'ye göre böyle bir devlet döne-
minde «demokrasi vardır!» Halk, oylarıyla
«başbuğ»u tek otorite haline getirerek,
kendileri için demokrasiyi kurmuş ola-
caklardır. Bu «milli demokrasidir.» Baka-
lım «milli demokrasi» nasıl olacaktır:

«Siyasi demokrasi ekono-
mik demokrasi ile orantılıdır.
Bir kimsenin siyasi demokrasi-
den, siyasi hak ve hürriyetler-
den faydalanabilmesi, ekonomik
imkanlarına bağlıdır.» (Türkeş
9 ışık sf: 41)

Görülüyor ki, faşizmin vaadettiği
«milli demokrasi»nin sınıf özü, burjuva
demokrasiden ancak bu kadar «baş-
kadır». Ekonomik imkanları iyi olanlar
için demokrasi olacaktır. Bu, kapitalizmin
klasik demokrasisinde de vardır. O halde
başkalık, sadece burjuvazinin bir kesimi-
nin demokrasisi olmaktadır. Bunu da
Türkeş: «Siyasi demokrasi ekonomik ba-
kımından kuvvetli ve üstün olanların de-
mokrasisidir.» diyerek anlatır.

Burada akla şu gelebilir; «siyasi de-
mokrasi böyledir de, —'milli demokrasi'—
nasıldır?»

Tamı tamına Türkeş'in tanımını yap-
tığı bu «siyasi demokrasi»dir MHP'nin
kuracağı «milli demokrasi.» Şöyle:

«Milli kalkınmamızı gerçek-
leştirebilmek, her Türk ferdini
hür yapabilmek için TÜRK MİL-
LETİNİ YENİDEN KURMAK ZO-
RUNDAYIZ. Bu kuruluşta fer-
din toplum içinde işgal ettiği
sosyo-ekonomik yer esas alın-
acaktır. Türk milleti sosyo-ekono-
mik yönden ALTI SOSYAL Dİ-
LİME AYRILIR. Bunlar, İŞÇİ
KÖYLÜ, ESNAF, MEMUR, SER-
BEST MESLEK SAHİPLERİ ve
İŞVEREN DİLİMİDİR.» (Türkeş
9 ışık sf: 92)

Faşizm budur zaten, ayırım sınıf esa-
sına göre değil «dilim esasına göre yapıla-
cak. Yapıladak ayırım «yeni» değil üstelik.
Varolan farklılıkların korunacağı belirti-
liyor. Buna niçin gerek duyulduğu açıktır.
Emekçi güçler bu mevcut hali değiştirmek
istemektedirler ve faşizm imdadına
yetişmektedir «bütün dilimlerden» bir di-
limin! «İşveren Dilimi»nin...

Faşist, ırkçı ya da «milli devlet» hep
bu sosyal dilimlerin varlığını esas alır.
Yönetim sistemini buna göre kurar.

«Milli bir Meclis ancak bü-
tün bir Türk milletinin sosyal
dilimlerini içine aldığı zaman
millî olabilir. Bunun için, mille-
timizin sosyal yapısına uygun
olarak 6 sosyal dilimden gelen
milletvekillerinden oluşan bir
meclis kuracağız» (Türkeş-Te-
mel görüşler sf: 79)

«İktisadi faaliyetlerine göre
çeşitli kesimlere dağılmış olan
bütün yurttaşları kendi çatısı
altında toplayacak ve bütün ku-
rumları da bünyesinde eritecek
bir milli korporasyon örgütü
kurulacaktır.» (Mussolini, Fa-
şizm ve Büyük Sermaye sf: 298)

MHP yönetim aygıtı olarak faşist kor-
porasyon örgütü gibi bir aygıt düşlemek-
tedir. Tabii bu örgüt bir «uzmanlar» mec-
lisi olarak «başbuğ»un gerek gördüğü za-
man «danışacağı» bir meclis olacak.

Bu, faşizmin bir rüyasını da dile ge-
tirir. Toplumu olduğu gibi ve değişmez bir
halde tutmak... Sosyal dilimler koruna-
cak! Yalan ve yanlış bir arada. Bu sosyal
dilimleri ve onlar arasındaki ilişkileri de-
ğişmez kılmak tarihi olarak mümkün de-
ğildir. Toplumsal dinamikler faşizmin bas-
kısı altında hareket halinde olurlar. İşte
yanlış bu. Yalan ise, faşizmin böyle bir
niyetinin olmadığıdır. «Sosyal dilimler»-
den birinin, «işveren dilimi»nin sürekli
büyüdüğü, tekelleşmenin alabildiğine hız-
landığı yönetimdir faşizm. Cunhal Por-
tekiz'de Salazar Faşizmi döneminde kor-
kunc bir tekelleşme hızına dikkati çeker.
Faşizm bir «tekel cennetidir.»

MHP İŞÇİLERE NE VAADEDİYOR?

Faşizmin ekonomiye ilişkin görüşleri,
onun siyasi demagojisinin en açık biçim-
de ortaya çıktığı alandır. Çünkü, tekeller

yararına bir ekonomi politika esastır
ve emekçilere verilen vaatler hep bu çer-
çeve içinde kalacaktır. MHP de faşizmin
bu klasik açmazı içindedir.

İşçilere, emekçilere MHP önce şu
«bir lokma, bir hırka» felsefesini kabul
ettirecek:

«Para her şey demek değil-
dir. Bir takım insanlar önümü-
ze dikilip her iş için esas olarak
parayı ileri sürüyorlar. Yanlış-
tır. Her işte esas olan halktır,
insandır.» (Türkeş - Türkiye'
nin meseleleri sf: 53)

Hitler de çıkar yolu bunda görmüştü.

«İnsanların fikri melekleri-
ni geliştirmeye sevkedecek ye-
gane düşünce yüksek ücretler-
den ibaret ise bu tür bir devir
aleyhinde en acıklı çöküş işa-
retlerinden birini teşkil eder.»
(Hitler - Kavgam sf: 49)

Demek ki MHP, «Mülkiyet hakkı in-
san yaradılışının vazgeçilmez bir gereği-
dir.» derken tekelci mülkiyetten söz-
mektedir. Çalışanlar ise para için değil,
«ülkü» için çalışacaklardır.

Ne ki siyasi demagojilerine bakıldı-
ğında MHP «çalışanlara haklarını tam
olarak vermektен» ve «işçileri fabrikala-
ra ortak etmekten» başlayarak, «köylüle-
re toprak dağıtmaya» varıncaya kadar,
çalışan emekçi kesimlere vaatlerde bulun-
maktadır. Sanırsınız ki, kırk yılın faşist-
leri emekçi dostu kesilmişler!

Öyle değil tabii, faşizmin klasik tak-
tiğidir. Ama «kalkınma» anlayışında bu
taktik yüzü açığa çıkar.

«Toplumun kalkınmasında
özel teşebbüs desteklenecek, hi-
maye edilecektir... demek ki
özel teşebbüsü korumak, hima-
ye etmek prensibimizdir, des-
tekleme, teşvik etmek prensi-
bimizdir.» (Türkeş-9 ışık sf: 17)

Özel teşebbüsün kime karşı koruna-
cağını sormak bile gereksizdir.

İşçiler fabrikalara ortak edilecekler
ama nasıl:

«Milliyetçi Hareket... İŞÇİ
TASARRUF VE YATIRIM SAN-
DİĞİ'nin kurulmasını öngör-
mektedir... İşçi tasarruf sandı-
ğına her ay, her işçiden ücreti-
ne göre bir miktar aidat kesile-
cektir.» (9 ışık sf: 102) ve «İşçi
tasarruf ve yatırım sandıklarında
toplanan büyük paraları
memleketimizin kalkınması için
gerekli FABRİKALARIN KU-
RULMASINDA KULLANACA-
GIZ.» (Sf: 103)

Türkeş bu kesintiye «zorunlu tasar-
ruf» diyor. İşçiler zorunlu olarak ayıklan-
larının bir bölümünü verecekler ve bu pa-
ralarla yapılan fabrikaların sahibi olmuş
olacaklar.

DEVAM EDECEK

SEÇİMDE BAĞIMSIZ ADAY GÖSTERMEK İŞÇİ SINIFININ PARTİLİ MÜCADELE İLKESİNİ İNKÂR, SİYASİ MÜCADELEYİ REDDETMEK DEMEKTİR

Bağımsız aday göstermekle işçi sınıfının bağımsız siyasetinin somut olarak «temsil» edilemeyeceği açıktır. İşçi sınıfının bağımsız siyaseti partide somutlanır. Siyasal iktidar mücadelesi partiyle verilir. Bağımsız aday göstermekle işçi sınıfının bağımsız siyasetinin temsil edilebileceğini öne

sürmek, bağımsız siyaseti fiilen temsili bir düzeye indirgemektir. Parti öncülüğünde örgütlü mücadeleyi inkâr, onun yerine örgütsüzlüğü, dağınıklığı, dernekçiliği, gençlik hareketi anarşisini ikame etme anlamına gelir. Kısacası, siyasal mücadeleyi fiilen reddetmek demektir.

Ekim seçimlerinin faşizme ve gericiliğe karşı mücadele açısından olduğu kadar, sosyalist hareketin günümüzdeki konumu açısından da taşıdığı öneme bundan önce de işaret etmiştik.

Faşizm işbirlikçisi partiler —AP başta olmak üzere— sosyal demokrasinin iki yıla yakın iktidar aczini ve başarısızlığını oyla da tescil edip ilk adımda bir hükümet değişikliğini zorlama, faşist milliyetçi hareketle birlikte gerici bir iktidar oluşturarak demokrasi güçlerinin üzerine saldırılarını yoğunlaştırma hesabı içindeler. Bu hesabı bozmanın yolu, gerici partiler — faşist parti ortak cephesinin karşısına ilerici-demokrat bir oy bloku çıkarmak, buna çoğunluk sağlamaktan geçecektir. Sözkonusu oy çoğunluğunun oluşması ise (kimi CHP üydülüğünü meslek edinmiş «radikal» unsurların hâlâ önerdikleri gibi) seçimde CHP'nin desteklenmesiyle değil, CHP'nin solundaki güçlerin seçim işbirliği platformunun desteklenmesiyle mümkün olacaktır. Yani Türkiye'de hiç de azımsanmayacak ölçüde gücü olan sosyalist potansiyelin sosyal demokrasi kayırıcılığı yönünde değil işçi sınıfının bağımsız politikası yönünde harekete geçirilmesiyle... Çünkü CHP'den artık eni konu sızdıran sızılmamış olan kitlelerin büyük bir bölümü bu seçimde CHP'ye zaten oy vermeyecektir. Sorun, bu oyların gerici cephesine karşı fiilen seferber edilebilmesidir. Bu da, dediğimiz gibi, CHP'nin solunda bir seçim platformunun gerçekten cazibe merkezi kılınabilmesine bağlıdır.

Bu konudaki başlıca olumsuzluk, bilindiği gibi, sosyalist hareketin bölünmüşlüğü olgusundan kaynaklanıyor. İşçi sınıfı sosyalizmi çizgisinde iki partinin — TSİP ve TİP — seçimi iki ayrı rakip parti olarak girmesi bu olumsuzluğu artırıyor. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi bu olumsuzluğun aşılması için aylar öncesinden çeşitli siyasal çizgi ve akımlara, bu arada TSİP'le birlikte seçime girme hakkını kazanan Türkiye İşçi Partisine seçimde işbirliği önerisi götürmüştü. Seçime giren bu iki partinin pekâlâ yasal olarak gerçekleştirebilecekleri seçim işbirliği, sosyal demokrasiden umudunu kesmiş büyük seçmen kitleleri gözünde güven verici bir alternatif gündeme getirebilecekti. Bu durumda CHP dışındaki tüm anti-faşist, anti-empyrist, anti-tekel ilerici güçlerin seçimde birlikte davranmaları daha da kolaylaşacaktı. Böylece, CHP'ye gitmeyecek oyların CHP solunda bir seçim platformunda temerküzü büyük ölçüde sağlanacak, gerici-faşist partilerin CHP karşısında elde etmeyi umdukları nisbi oy üstünlüğü hesabı boşa çıkarılacaktı. Dahası, iki parti arasında seçimlerde olsun bir işbirli-

ğinin hayata geçirilebilmiş olması, özel olarak, işçi sınıfı sosyalizminin genel ilerici-demokrat tercihinin baş çeken ana mihrakı olarak kendini kabul ettirmesine yeni imkânlar sağlayacaktı.

TİP yöneticilerinin grupçu tutumları Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin bu ilkeli önerisinin TİP tarafından kabulünü engellemiştir. Hâlâ daha vakit çok geç olmamakla birlikte, TİP yöneticilerinin doğru yolu görüp seçimde işbirliğine yanaşacaklarına işaret eden bir belirti şimdilik yoktur.

Öte yandan şu noktayı bir kere daha vurgulamak gerekir: Türkiye Sosyalist İşçi Partisi seçim işbirliği önerisini sadece TİP'e götürmemiştir. CHP'nin solundaki tüm parti ve partileşmemiş siyasal akımlara da seçimde işbirliği önermiştir. Dahası, böyle bir işbirliğinin hayata geçirilebilmesi yolunda kesin ve ağırlıklı tavır koyması için DİSK'e çağrı çıkarmıştır. Önümüzdeki seçimde TSİP-TİP işbirliği konusunun kamuoyunda özellikle yankılanması, TSİP'le TİP'in seçime giren bilimsel sosyalist partiler olarak demokrasi güçlerinin dikkatini üzerlerinde toplamış olmalarından kaynaklanmaktadır. Yoksa TSİP, seçim işbirliği önerisini hiç bir surette TİP'le işbirliği çerçevesinde sınırlamamıştır. Seçime şu ya da bu nedenle katılmayan, ama toplumsal etkinliği olan siyasal akımlarla seçim işbirliğinin gerçekleştirilmesi yolunda somut girişimlerde bulunduğu gibi, seçim birliği için çağrı çıkararak ve bu konuda DİSK'e düşen özel görevi vurgulayarak, seçime katılma hakkını elde etmekle sağladığı tüm imkânları demokrasi güçlerinin hizmetine sunmuştur.

Bunun somutu — TİP'in olumsuz tavrı nedeniyle bundan sonra artık — CHP'nin solunda yer alan siyasal çizgi ve akımların temsilcilerinin seçim yapılan bütün illerde seçime giren TSİP'in listelerinde bağımsız aday olmalarıdır. Nitekim bazı siyasal çizgilerle kimi mağımsız sosyalist, ya da demokrat kişiler bu yolda olumlu bir tutum içine girmişlerdir. Bunun nedeni onların TSİP ideolojisine ve siyasetine angaje olmaları değil, TSİP'in birlik siyasetinin doğruluğunu görmeleri ve seçim işbirliğinin hayata geçirilmesi yolunda TSİP'in ileri sürdüğü somut ve pratik önerilerin mütalaka değerlendirilmesi gereğini kavramış olmalarıdır.

Ne ki hâlâ bunu kavramayanlar var. Böyleleri, parti olarak seçime katılma hakkını elde eden ve ilkeli birlik siyaseti izleyen TSİP'in demokrasi güçlerine sunduğu imkânları görmezlikten gelerek, «bağımsız adaylar» la iş görmeyi tercih etmektedirler. Bunlardan kimileri bağımsız aday gös-

terme ve kitleleri bu adayları desteklemeye çağırma yoluyla sözde «birliğe» hizmet ettiklerini, kimileri de bağımsız adaylarla «işçi sınıfının bağımsız siyasetini» hayata geçireceklerini sanmaktadırlar.

Böylece, gerçekte, işçi sınıfının bağımsız siyasetinin somutlanmasına da, birlik yolunda somut adımlar atılmasına da hizmet etmeyen, tıpkı TİP'inki gibi olumsuz bir başka tavır ortaya çıkmaktadır.

Bağımsız aday göstermekle işçi sınıfının bağımsız siyasetinin somut olarak «temsil» edilemeyeceği açıktır. İşçi sınıfının bağımsız siyaseti partide somutlanır. Siyasal iktidar mücadelesi partiyle verilir. Bağımsız aday göstermekle işçi sınıfının bağımsız siyasetinin temsil edilebileceğini öne sürmek, bağımsız siyaseti fiilen temsili bir düzeye indirgemektir. Parti öncülüğünde örgütlü mücadeleyi inkâr, onun yerine örgütsüzlüğü, dağınıklığı, dernekçiliği, gençlik hareketi anarşisini ikame etme anlamına gelir. Kısacası, siyasal mücadeleyi fiilen reddetmek demektir.

Burda, işçi sınıfı adına seçime girme imkânını kazanmış ve bu imkânı demokrasi güçlerinin hizmetine sunmaya hazır bir parti olarak TSİP'in baştanberi sürdürdüğü siyasal birlik, — yani işçi sınıfının merkezi siyasal otoritesinin oluşturulması — politikasının hayati önemi bir kere daha öne çıkıyor. Ve anti-birlikçi tavırların açmazı seçim vesilesiyle de bir kere daha açıkça kazanıyor: Sınıf mücadelesinde işçi sınıfının baş çekmesine öncülük etme işlevi ne TİP'in kendinden menkul iddialarında açığa çıkan sektör ve grupçu — fiilen pöfist — tutumla yerine getirilebilir, ne de partili mücadeleyi hiçe saymakla, işçi sınıfına ve emekçi kitlelere iktidar hedefi göstermeyi demokrat nitelikleri ağır basan üç beş bağımsız adayla temsili düzeye indirgemekle...

Bağımsız adayların birliğe de hizmet etmeyeceği apaçık ortadadır. Önüne gelen çizginin kendi başına keyfi değerlendirmelerle «üzerinde birleşilmek üzere» aday göstermeye kalkması, seçime giren işçi sınıfı partisini yok sayarak, ayrı baş çekme hevesine kapılmanın ve kitlelere «birlik» hedefi olarak fiilen dağınıklığı, bölünklüğü göstermenin ta kendisi değil midir? Partili mücadele ve siyasal iktidar hedefi göstermekten yan çizme anlamına gelen bağımsız aday gösterme tercihi ile mi kitlelere güven verilecek, onların birlik özlemleri karşılansın olacaktır? Tam tersi. Daha bugünden, TİP'in siyasal birlik ve seçim işbirliği konularındaki olumsuz tavrının yanısıra başkalarının bağımsız aday tutkuları da, kitlelerde, «sosyalistlerin birleşmeyecekleri, birlikte davranamayacakları» kanısının

hâlâ daha beslenmesine yaramaktadır. Bunun sonucu, yine, CHP'nin solunda bir oy temerküzü değil, gerçekte sol potansiyele ait seçmen tercihinin bir bölümünün oy vermemeye ya da sosyal demokrasiye oy vermeye savrulması olabilir. Böyle bir tehlike, TSİP'in baştanberi önlemek için giriştiği tüm olumlu çabalara rağmen, başkalarının olumsuz tavırları nedeniyle ne yazık ki mevcuttur!

Bu tehlikeyi önlemek için vakit henüz geç değil. Tehlikeyi önlemenin yolu, hâlen gösterilmiş olan bağımsız adayların adaylıklarını çekerek seçime TSİP listelerinden bağımsız olarak katılmalarıdır. Bunun ilkelerini saptamak, birlikte yürütülecek seçim mücadelesinin esaslarını belirlemek ve işbirliğini aktif ve somut bir biçimde hayata geçirmek için kısa zamanda diyaloglara girişilebilir. İyi niyetle ve ciddiyetle sürdürülecek diyaloglardan kısa zamanda olumlu sonuç alınmaması için hiç bir neden yoktur. (Seçime katılacak aday listelerinin Yüksek Seçim Kuruluna verilme tarihi 7 Eylül'dür. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi de adaylarını merkez yoklamasıyla tespit edecektir.) Böylece CHP'nin solundaki güçlerin seçim işbirliği büyük ölçüde sağlanabilir ve gerici-faşist partilerin karşısına tüm demokrasi güçlerinin ortak oy bloku ile çıkmak, demokrasi ve halk düşmanlarının hesaplarını bozmak daha da kolaylaşır.

14 Ekim Senato kısmi seçimi, ülkede sınıf mücadelesinin ne denli şiddetlendiği, dolayısıyla gerek siyasal, gerekse demokratik birlik sorunun ne denli acılaşmış olduğu da göz önünde tutularak, sol siyasal güçler arasında bir kavga, boy ölçüşme ya da boyunun ölçüsünü alma alanı olmaktan çıkarılmalıdır. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi bu yolda üzerine düşeni şimdiki kadar lâyıkıyla yerine getirmiştir, bundan böyle de getirecektir.

DÜZELTME

27. sayımızın 11. sayfasında yayımlanan «Cumhuriyet'te Çıkan Bir Haber Üzerine Zorunlu Bir Açıklama» başlıklı yazının son kısmında bir bölümün dizilmesi atlanmıştır. Bu nedenle önemli saydığımız bazı noktalar anlaşılmasız olmuştur. Yazının son kısmı aşağıdaki gibi olacaktır. Düzeltir, özür dileriz.

«3) Soldaki partilerin hepsinden açıklama istenildiği söylendiği halde sadece TSİP'e yönelik bir hedef şartmaya gidilmiştir.

4) En önemlisi Cumhuriyet muhabiri ya mayacağına söz verdiği bir noktayı — isim vermese bile — Cumhuriyet okurunun kolayca anlayabileceği şekilde açıklarak, gazetecilik mesleğiyle bğ. daşmayacak bir olumsuzluk yapmıştır.»

Birlik'in Solda Güçbirliği Üzerine

ANKET SORULARINA CEVAPLAR

C. 1 — Türkiye'deki ilerici güçlerin dağılıklarının giderilmesi için soldaki parti liderlerinin bir araya gelerek, müşterek görüşlerde birleşmek, birbirlerini sağa karşı desteklemeleri lazımdır.

C. 2 — Siyasi parti ve gurupların önemli bir çoğunluğunun işbirliğini engelleyen, şahsi kanaatine göre fikirlere hürmet etmemek ve kendi çıkarlarını memleket ve millet yararından daha üstün tutmak, liderlerin bir araya gelerek görüşlerini, açık ve seçik olarak birbirlerine anlatmamalarıdır.

C. 3 — Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin Türkiye İşçi Partisine önerdiği işbirliği çok yerinde ve olumludur. Bence değil bir işçi partisiyle, CHP'sinin solunda olan partilerin dahi işbirliği yapması memleket yararınadır. Faşizmin karşısında bir kale gibi durulur.

C. 4 — Kısmi senato seçimlerinde soldaki partilerin, müşterek hareket etmesi yerinde olur. Sol partilerden bir kaç senatör meclise girmiş olur. Dağınıklık bir yarar asla sağlamaz. Memleketi kurtarmanın tek ilacı solun birleşmesi, en az birbirlerini desteklemesi elzemdir.

C. 5 — Soldaki siyasi güçlerle, demokratik kitle örgütlerinin gericiğe ve faşizme karşı birlik ve beraberlik içerisinde çalışması ve fikir alışverişinde bulunmalıdır. Toplanan fikirler komisyonlarda değerlendirilip, değer kazanan fikirler üzerinde müşterek çalışma yapılmalıdır.

ÇORUM
Bekir KÖSE
Emekli Öğretmen

1 — Türkiye'de ilerici güçlerin dağılıklarının önlenmesinin bana göre baş koşulu, işçi sınıfının politik hareketinin gelişip güçlenmesidir. Diğer olumsuzluklar buna bağlı olarak giderilebilir. İşçi sınıfının politik hareketi sağlıklı bir biçimde gelişip güçlenirse, ilerici güçleri demokrasi saflarına rahatça kanallenebilir, demokrasi safları böylece güçlenir. İlk adımda Sosyalist Birlik sorunu kendini dayatmaktadır. Bu yönde yapılan her türlü çaba ve girişimi sonuna kadar destekliyoruz.

2 — a) Ülkemizde sınıf çelişkisinin halen tam olarak netleşmiş olmaması, sisli bir ortamda kimin nerede yer alması gerektiğinde çeşitli kuşkuvarın bulunması, b) Toplumumuzun bilimsel ve tam bir tahlilinin (her sınıf ve tabaka içeren) yapılamayışı, c) İşçi sınıfının politik hareketinin halen ilerici güçleri tek yöne kanallene edebilecek güce kavuşamamış oluşu, d) Grupçuluk ve şablonculuk, e) Kendini beğenmişlik, f) Küçük burjuva eğilimlerinin ağır basması, g) Karşı devrimci güçlerin çabaları.

3 — Son derece yerinde ve olumlu buluyor, destekliyorum. İlerici geçinen tüm kişilerin ve kuruluşların da bu olumlu çabayı desteklemesi gerektiği kanısındayım.

4 — 1979 Kısmi Senato Seçimlerinde CHP'nin solundaki ilerici partiler en azından iş ve eylem birliği yapmalıdır. Bu kaçınılmaz bir zorunluluktur.

5 — Soldaki siyasi güçler ile, toplu halde büyük bir potansiyel taşıyan tüm demokratik kitle örgütlerinin faşizme ve gericiğe karşı demokratik güçbirliği yapmalarının koşulları vardır. Bu olumlu gelişim tüm ilericileri tek yöne kanallene ettiği gibi, sosyal demokrasiyi de daha olumlu bir çizgiye çekebilir, köylülüğü de derleyip toparlayabilir.

Salih KOÇAK
Kırşehir Tüm-De

«Solda Birlik» konulu sormaca için kutlarım. Sosyal demokrat düşüncede olduğunu söyleyen CHP'nin kurduğu bugünkü hükümetin başarısızlığı, solda bulunan partilerin birlik içinde seçimlere girmesini, gerektiğinde organik bir birlik oluşturmaları zorunluluğunu somut şekilde tüm ilerici, demokrat ve sosyalistlere göstermiştir. Bir «umut» olarak gösterilen CHP'si, kısa sürede artan tüm ilericilerin oylarını toplamayı başarmıştır. «Umuda» yönelen tüm ilericiler şu anda bir arayış içindedirler. Bunu kimse yadsıyamaz.

Köyde ve kentte oturan tüm yurtsever insanlar, «Birlik olun», canla başla çalışalım demektelerdir. Bu somut olguya karşı ilgisiz kalmak, ülke gerçeğinden uzak kalmak demektir. En küçük köyde bile bugün sosyalist kişiye rastlamak olasıdır. Bölünmüşlük, dağınıklık bu bir tek sosyalistin kırsal alanda çalışmasına, üremesine engeldir. Öyleyse, sosyalist ilkelerin doğrultusunda «sosyalist birlik» kesinlikle sağlanmalıdır.

Kırsal alandaki benzerliği memur kesiminde de görüyoruz. Sosyalist olmasa bile sosyalizm sempatanı çok sayıda aydın, birliğin candan isteyicisidir.

İşçi sınıfının öncülüğünde utkuya ulaşmanın tek yolu şu günkü somut koşullarda sağlanan «sosyalist birlik»tir. Böyle birlikten doğan bir «sosyalist partinin» çevresinde kümelenen tüm ilerici kişiler savaşımalarında da güçlü olacaktır. Namuslu, dürüst, yurtsever insanların, kavgaları sırasında bir partinin ve çevresinde yığılmış geniş kitleleri görmesi, ayrı bir güvencedir, yeni savaşımçıları yüreklendirir. Bu açıdan da «birlik» zorunludur. 1981 seçimleri öncesinde böyle bir birliğin oluşması tabanın isteğidir. Bu isteğe yürekten katılanlardan biri olduğumuzu sormaca nedeniyle iletmeyi birincil ödev sayıyoruz.

Derin saygılarımla.

Doç. Dr. M. Tahir HATİBOĞLU
ADANA

C — 1) Ceza Yasasının 141. ve 142. maddeleri siyasal örgütlenmeyi kısıtlamış, PARTİ DÜŞÜNCE-Sİ'nin önemi somutluk kazanmamıştır. Parti çatısı altında olmayan siyasi faaliyetler, disiplinsizlik nedeniyle mevsimlik isimlerle halkın karşısına çıkmış, halktan destek bulamamış, sonuçta da burjuvazinin iktidarlarına kolay lokma olmuşlardır. ÇIKAR YOL, SOLDA KARDEŞLİĞİ İŞLEMEK, CHP'nin solunda tek parti'yi oluşturmaktır.

C — 2) SOLDA SİYASAL İŞBİRLİĞİ'nin engeli BENLİK düşüncesidir. Dünya sosyalist hareketinde SOVYETLERİN yerini inkar etmeyen, mao'cuların dışındaki tüm parti ve gruplar özde birdir. Acı söz ve küfürlere asla başvurmadan kaynaşılmalı, ayrı çatı altında olunsa bile komşuluk ilişkileri gibi dostça davranılmalıdır. KISKANÇLIK ve bunlar gelişirse biz geriye atılırız, ilersinde de sosyalist savaşım geriler düşüncesinin farklı sol siyasi partilerde ve gruplarda hakim olduğunu sanıyorum. Oysa sahibine göre, sosyalist kavga ve sosyalist öz biçim almaz. Farklı biçim, olsa olsa kişilerde olur. İŞBİRLİĞİNİN olmayışı, özde bir olan değişik sol siyasi parti ve grupların çok fazla dağınıklığındadır. Siyasal faaliyet tek çatı altında bile kolay olmaz. Birçok çatı altında faaliyet gösteren partilerin koordinasyon yapması fiilen olanaksız olmaktadır. YANIN TABİATI BUDUR.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin bundan bir süre önce TİP'e demokratik iş ve eylem birliği önermesinden sonra, gazetemiz BİRLİK bu konuda yurt çapında bir anket soruşturması düzenledi. Gazetemize ulaşan anket cevaplarını yayınlamaya devam ediyoruz.

ANKET SORULARI

- Türkiye'de ilerici güçlerin dağılıklarının giderilmesi konusundaki görüş ve önerileriniz nelerdir?
- Türkiye solunda yer alan değişik siyasi partilerin ve grupların önemli bir çoğunluğunun işbirliği yapmasını engelleyen başlıca etkenler sizce hangileridir?
- Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin, Türkiye İşçi Partisi'ne yaptığı işbirliği önerisi konusunda ne düşünüyorsunuz?
- Sağcı partilerin yöneticilerinin kampanyalarıyla daha şimdiden önemli bir siyasal olay niteliği kazanan 1979 yılı Kısmi Senato Seçimlerinde, solun siyasal işbirliğinin sağlanması için neleri öneriyorsunuz?
- Soldaki siyasi güçler ile, toplu halde büyük bir potansiyel taşıyan tüm demokratik kitle örgütlerinin faşizme ve gericiğe karşı demokratik güçbirliği yapmalarının koşulları var mıdır? Varsa bu güçbirliği sizce nasıl somutlanmalıdır?

C — 3) Kısmi senato seçimlerinden önce, ORGANİK OLARAK SİYASİ BİRLİĞİ olanaksız bulurum. Tek çatı altına sol — kısmen bile olsa — seçimden önce giremeyecektir. Seçimin asıl UNSUR'u SEÇMENDİR. Seçmen kitlesi, hatayı affetmez. Az zamanda önemli işlerin yapılabilmesi, olumsuzluğun da büyük oranda olasılığını artıracaktır. EN İYİSİ DEĞİŞİK YERLERDE anlaşılmalı olarak adayların birlikte desteklenmesidir.

C — 5) SİYASAL GÜÇBİRLİĞİ YAPMANIN KOŞULLARININ OLMADIĞI hiçbir şekilde düşünülemez. KOŞULLA UYGUN KOŞUL ayırdedilmelidir. UYGUN KOŞUL'un doğması için tüm siyasi sol partilerin uğraş verdiğini söylemek doğru olmaz sanırım. GÜÇBİRLİĞİ yapılabilir olmakla birlikte tam sonuç alıcı bir güçbirliği yoktur, kısa zamanda da yaratılamıyacaktır. FAKAT SİYASİ PARTİLERİN KARDEŞÇE TUTUMLARINA her zaman ortam vardır. Olabildiğince ortak eylem yaratmak gereklidir. FAŞİZMİN TIRMANIŞI MÜCADELEYİ GÜNCELLEŞTİRMİŞTİR. DAĞINIKLIK VE UYUŞUKLUK, tirmanan faşizme cesaret verecektir. SOL FRAKSİYONLAR BİRBİRİNİ KIRIYOR, YUTTURMACASINA ZEMİN OLUNMAMALI, halkın karşısına solda birlik kardeşlik var intibayıyla çıkmalıdır. SOL SİYASİ PARTİLER ARASINDA ZİYARETLER TERTİP EDİLMELİ, BİRLİKTE TOPLANTI GÜNLERİ OLMALI, ÖNEMLİ KONULARDA BİRLİKTE KONFERANSLAR DÜZENLENMELİ, bu suretle hem kardeşlik sağlanmasına gidilmeli, hem de siyasi özdeki farklılıklar ne derecedir, hem partilere, hem de getirilecek halka tanıtılmalıdır.

Dağınıklık bir gerçekse, birleştirmek de bir iş olacak demektir. Uğraşılmazsa bu iş de sağlanılabilecektir. GÜÇBİRLİĞİ dağınıklığı en aza indirmek olacaktır. Bu yolda mücadelenin içinde güçbirliğinin vereceği faydanın bir hayli olacaktır. Yanıtlarım, az ve eksik olabilir, dağarcığımdakiler bu kadarına elverişli. SAMİMİYET'imiz en doğruyu anlamamıza ulaştıracaktır. SİYASAL İŞBİRLİĞİYLE, anketin yararlı sonucu götürmesini bekliyoruz.

Av. Yılmaz KÜÇÜK
TİP Üyesi
GÜLNAR

“İlerleme,, nin Sendikal Anlayışına Birkaç Örnek ve Hürcam-İş Olayı

İlerlemenin ibretle izlenen grupçuluğuna ve makyavelizmine sendikal mücadelede her gün yenileri ekleniyor. Bunun son örneği Hürcam-İş Sendikasında giriştikleri saldırıyla bir kez daha somutlanmaktadır.

İlerlemenin hareket temeli ne pahasına olursa olsun sendikalarda «etkinlik» kurmaktır. Bunun için akla hayale gelmedik her türlü yönetime başvururlar.

İlerlemenin Hür Cam-İş Sendikasında giriştiği manevralara geçmeden önce kısa bir süre içinde ilerlemeciliğin iki sendikada yaptıklarına değinmekte yarar vardır. Bunlardan birincisi Petkim-İş Sendikasının SODA işçilerinin mücadelesini nasıl yokettikleridir. Petkim-İş Genel kurulundan önce soda işçilerinin mücadelesine ilgisiz bir tavır takınan ilerlemeciler genel kuruldan sonra yönetime ilerlemecilerin gelmesiyle soda işçilerine «olağanüstü» bir yakınlık göstermeye başlamışlardır. «Haydi Soda işçileriyle dayanışma» «belgileriyle» ortaya çıkanlar hemen soda işçilerinin mücadelesini kendilerine mal etmeye çalışmışlardır. Fakat soda mücadelesi ilerlemecilerin «sınıf uzlaşmacı» tavrılarıyla çökeltildi. Bir kaç CHP'li «saylavla» elele, soda işçilerinin «kaderi» çizildi! Petkim-İş yönetimi Şişe-Cam tekeliyle bir protokol imzaladı. Oysa bu protokol bir teslimiyet belgesinden başka bir şey değildi. Protokolda teknik elemanların işten atılmaları onaylanırken, fabrikaya yerleştirilmiş 300'e yakın faşistin hiç birine dokunulmuyor, bu da yetmiyormuş gibi işe başlayan işçiler işverenler tarafından hazırlanan listelerle «uygun» şekilde faşistlerin arasına yerleştiriliyordu. Sonuç olarak, 18 ay mücadele veren soda işçileri faşist baskılar karşısında istifa ediyorlardı. İşçiler istifa ederken Petkim-İş'in Başkanı Karadayı «soda fabrikasında üretimin arttığı», «çalışma barışının sağlandığını» övünçle bildiriyordu. Bu yetmiyormuş gibi Karadayı gazetelere verdiği demeçte «DISK'in olağanüstü kongreye götürülmesini» istiyordu.

İkinci olay ilerlemecilerin gericiileri destekliyerek Oleyis'de korsan bir kongre yapmaları olmuştur. İlerici delegelerin ihraç edildiği ve Oleyis'in temel direğini oluşturan Marmara şubesinin katılmadığı bir genel kurulda Nusret Aydın başkanlığında Oleyis'in bölünme pahasına tam ilerlemenin istediği biçimde bir yönetim işbaşına geliyordu.

Yukarıda özetle verdiğimiz iki olay son birkaç ay içinde ilerlemenin sendikal harekete verdiği zararı örneklemektedir.

İlerleme bu kez de DISK'e bağlı Hür Cam-İş Sendikasında bölücülük görevini yerine getirmeye çalışıyor. Bu oyunda yer alanlar: Hür Cam-İş içindeki ilerlemeciler, Türk-İş'e bağlı Kristal-İş Sendikası ve Maden-İş Sendikası.

Hür Cam-İş Sendikası cam işkolunda birliğin sağlanması için, yapılan genel kurul sonucunda Kristal-İş yönetimine gelenlere yazılı ve sözlü olmak üzere çağrıda bulunmuştu. İçlerinde ilerlemecilerin de bulunduğu Kristal-İş yönetimi bu çağrılara hiç bir yanıt vermemişti. Hür Cam İş Sendikası bu arada Şişe Cam tekelinin en büyük işyerinden olan Çayırova düz cam işyerinde programı gereği örgütlenmesini sürdürüyordu. Hürcam-İş Sendikasının bu ilkeli tavrı cam işçileri arasında giderek yaygınlaşıyordu. Çayırova işçileri Kristal-İş yöneticilerini sıkıştırarak va birliğe yanaşırsınız ya da Hürcam-İş'e

gideriz diyorlardı. Bu durum Kristal-İş yönetimi ve dolayısıyla ilerlemeciler için hiç hoş gelişmeler değildi. Bunun üzerine Hürcam-İş Sendikasının Teknik-Cam temsilcileri yeni seçilmiş olan ve CHP'li olduklarını söyleyen Topkapı Şişe Cam temsilcilerini de yanlarına alarak Hür Cam-İş yürütme kuruluna yazılı ve imzalı bir ultimatoma veriyorlardı. Ultimatoma Hür Cam-İş Sendikasını örgütlenme çalışmalarını durdurmasını ve Kristal-İş Sendikasıyla bir protokol yaparak örgütlenme çalışması yapmayacağına dair taahhüt vermesi isteniyordu. Eğer Hürcam-İş Sendikası örgütlenmeye devam ederse Kristal-İş'in de Hürcam-İş'in yetkili olduğu yerlerde örgütlenme yapacağı tehdidi savruluyordu. Genel olarak, verilen ultimatoda TURK-İŞ'e bağlı Kristal İş sendikasına arka çıkılarak Hürcam-İş'in ilkeli olarak başlattığı birlik girişimlerini etkisiz kılma amaçlanıyordu.

İlerlemeci unsurlar fabrikalarda Kristal-İş yönetiminin daha ilerici olduğunu söyleyerek propagandalarını sürdürmüşlerdir. Bununla da yetinmeyen ilerlemeciler ayarttıkları işçileri sendika genel merkezine göndererek yöneticilerin üzerine saldırmışlar, ayrıca tahrik amacıyla TSİP'e küfretirilmişlerdir.

Bu arada Kristal İş Sendikası bir gazete çıkartarak «Hürcam-İş'e yaptığı birlik çağrısını yinediğini» söyleyerek hedef şaşırtmaya çalışmıştır. Sözkonusu gazete Maden-İş Matbaasında basılmıştır. Ayrıca Maden-İş Kristal-İş'e uzman yardımında bulunarak bu sendikaya yardımlarını esirgememiştir. Böylece Hürcam-İş'de başlatılan ilerleme hareketinin temel nedeni de ortaya çıkmıştır.

İlerlemenin sendikal planda oynadığı oyun, DISK'i olağanüstü kongreye götürmek ve tekrar eski günlerine kavuşma özleminden kaynaklanmaktadır. Hürcam-İş'de tezgahlanan oyun da bunun bir parçası olmaktadır. Hedef Hürcam-İş'in yönetimini ele geçirmektir. Eğer bu sağlanıyorsa bu kez Hür Cam-İş Sendikasını bölerek kendilerine daha yakın olan Kristal-İş Sendikasına kaydırmaktır. İlerleme aynı oyunu başka sendikalarda da uygulamıştı. Tek Ges-İş'de Kİ-diayı kaybedince Yeni Ges-İş'i, Keramik-İş Sendikasının karşısına Beton-İş gibi sendikalar kurmuştu. Devrimci Sağlık İş karşısına ise Tüm Has-İş.

İlerleme hiç bir ilke tanımadığından DISK'e bağlı bir sendikayı parçalayıp TURK-İŞ'e bağlı başka bir sendikaya kaydırması her zaman mümkündür. Çünkü ilerleme herhangi bir yönetimde yoksa o sendika yaşamamalıdır. Bunun için işçi sınıfının ileri sendikal örgütlenmesi DISK'de artık ilerleme için önem taşımamaktadır. Artık ilerleme için DISK bir engeldir, bu engelin ne yapılıp ne edilip yıkılması gerekmektedir. Böylece işçi sınıfının ileri sendikal örgütlenmesi enkaz haline getirildikten sonra «sınıf uzlaşmacı» sendikaların güçlenmesi pahasına da olsa kendilerinden başka kimsenin söz söylemeyeceği bir sendikal örgüt yaratılacaktır!!

Hür Cam-İş Sendikasında ilerlemenin başlattığı saldırı ilerlemenin niyetinin ne olduğunu bir kez daha göstermektedir. Ancak, ileri sendikal hareketi savunan güçler Hür Cam-İş içinde sendika yıkıcılarına karşı birlik oluşturmuşlardır. İlerleme çizgisinin diğer sendikalarda olduğu gibi Hür-Cam-İş Sendikasında da giriştiği ilkesiz hareket de başarısız kılınacaktır.

İlerleme çizgisi sendikalarda yürüttüğü faaliyetlerini taktik olarak değiştirmeye başlamıştır. Aynı konfederasyon kurma girişimlerini durdurarak, DISK'in ileri sürdüğü «Tek tip tüzüğün» kabulü konusunda daha ılımlı bir tavır içine girmesi, ilerleme çizgisinin yeni taktiğinin ne olduğunu göstermektedir. Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen yeni tip tüzüğü çok evvelden savunduklarını ortak bildirimlerle açıklamışlardır. İlerleme kendisine zarar verecek acelecilikten vazgeçmiştir ve ayrı bir konfederasyon kurma girişiminin çıkışsızlığını anlamıştır. O halde ne yapılımalıdır?

Bunun yanıtını ilerlemenin son faaliyetlerinde görmek mümkündür: DISK'i ablukaya almak! Bu ise daha «sabırlı» davranmayı gerektirmektedir. İlerleme DISK içindeki sendikaları kendi yürüğeşine çekmeye çalışacak, eğer bunu başaramazsa alternatif sendikalar güçlendirecektir. Bunun en somut örneklerinden biri Hür Cam-İş'te ilerlemenin giriştiği harekettir. İlerlemecilerin Hürcam-İş'te böyel bir saldırıya Ağustos ayı içinde kalkışmaları yeni taktiklerinin bir sonucudur. Çünkü, Hürcam-İş'te görünürde «birlik» meselesinden çıkan gümbürtü aslında daha önceleri başlamış bir olaydı. İlerlemenin daha önce beyan ettiği gibi, Ağustos ayına kadar bekleyeceğimiz ve kararımızı vereceğimiz vurgulaması Hür Cam-İş'te giriştikleri saldırıyla kararlarının ne olduğunu sergilemektedir.

AYDIN TEKSTİL'DE YETKİ MÜCADELESİ DISK-TEKSTİL'İN ZAFERİ İLE SONUÇLANDI..

Aydın'da kurulu Aydın Tekstil fabrikasında bugüne kadar Türk-İş'e bağlı Sarı Teksif Sendikası örgütlü bulunmaktaydı. Sarı sendikanın işveren yanlı tutumunu uzun zamandır gözleyen Aydın Tekstil işçileri bazı şube yöneticileri ile birlikte topluca Sarı Teksif Sendikası'ndan istifa ederek DISK'e bağlı TEKSTİL Sendikasına geçmişlerdi. Aydın Tekstil işçileri altı aydan beri fabrikada DISK Tekstil Sendikasının yetki alması için gerek işverenin gerekse onunla tam bir işbirliği içinde olan Türk-İş'e bağlı Sarı Teksif Sendikasının baskısına rağmen mücadele ettiler. Sendika çatısı altında tam bir kenetlenme ile geçen hafta yapılan irade beyanı sonunda toplu sözleşme yetkisinin 102 fark ile DISK'e bağlı TEKSTİL Sendikasının almasını sağladılar. Aydın Tekstil işçileri önümüzdeki aylarda bu yetkiyi işveren ile ekonomik demokratik mücadelelerinde önemli bir adım olacak iyi bir toplu sözleşme ile noktalamak için var güçleri ile çalışmaktadırlar.

BREZİLYA

Demokrasi Mücadelesi Güçleniyor

Brezilya'da demokrasi için yaygınlaşan kitle hareketleri konusunda New Times Dergisi muhabirinin sorularını cevaplandıran Brezilya KP MK Genel Sekreteri Luis Carlos Prestes'in görüşleri özetle şöyledir:

«Brezilya'da şimdiki durumun temel özelliği halkın yoksulluk koşulları ve demokrasi üzerindeki baskılara karşı protestosunu ifade eden kitle hareketlerinin büyümesidir. Bu durum dün ya da bir önceki gün ortaya çıkmamıştır, şimdiki rejime karşı çıkan güçlerin, halkın diktatörlükten duyduğu hoşnutsuzluğun ilk açık ifadesi olan 1974 parlamento seçimlerinden sonra özel bir ivme kazanan bir süreçte, sağlamlaşmasının bir sonucudur.

Bu gelişmeyi durdurmak üzere yetkililer 1978 parlamento seçimleri için daha elverişli koşullar yaratmak amacıyla önlemler aldılar. Bununla birlikte daha 1977'de diktatörlüğün öğrenci hareketleriyle başa çıkamadığı görülmüştü. Üniversitelerde politik faaliyeti yasaklayan 477 sayılı Yasa'ya meydan okuyan öğrenciler, daha büyük bir militanlık göstererek, halen yasaklanmış olan Ulusal Öğrenci Birliği'ni yeniden örgütlediler. Mayıs 1978'de işçiler geniş çaplı grevlere başladılar. Mücadelenin yeni ve daha üst bir örgütlenmesini oluşturan bu hareket önceki gibi yalnızca ekonomik değil politik bir karakterdedir.

Bu yılın 1 Ocak'ında halkın geniş kesimlerinin artan baskısı, yetkilileri 1968 Anayasal Belgesi (No.5)ni feshetmeye zorladı. Halkın zaten kısıtlanmış haklarını iyice kısıtlan bu yasa açık faşist eğilimleri gösteriyordu.

Hükümetin «olağanüstü hal» ilan ederek ya da keyfi olarak temel anayasal hakları askıya alarak halka saldırıda bulunması halen mümkün olmakla birlikte, bu yasanın lağvedilmesi ile parlamento dokunulmazlığı, garanti edilmiş, parlamentonun çalışmasına hükümetin müdahalesi önlenmiş, yargı yürütmeye daha az bağımlı hale getirilmiştir.

Mart 15'te adaylığı eski başkan Ernesto Geisel tarafından önerilen General Joao Figueiredo hükümeti işbaşına geldiğinde durum buydu. Büyük şehirlerdeki geniş kitleler bu seçime protesto gösterileriyle karşı çıkarken, Sao Paulo metal işçileri güçlü bir grev düzenlediler. Bugün egemen sınıfların hüküm süren koşullarda zorbalığa başvurmanın getireceği risklerin farkında olduğu görülmektedir ve hükümet politik bir çözüm aramaktadır. Ancak bu baskıya tekrar başvurmayacaklarını göstermez. Silahlı kuvvetlere dayanan diktatörlük bunu en az istenen seçenek olduğuna görmektedir çünkü halkın öfkesinin patlamasına yolaçacaktır. Gerçekte, generallerin birbirini izlediği onbeş yıl içerisinde ulusun karşı karşıya olduğu temel sorunların hiçbirisi çözümlenmemiştir. Aksine emekçilerin yoksulluğu artmış, latifundiya sahiplerinin varlıkları büyümüş, pekçok işletme millileşmekten çıkarılmış, ülkenin doğal zenginliklerinin büyük bir kısmı yabancı kapitalistlerin eline gitmiştir. Devlet kararlarında daha fazla söz sahibi olmak isteyen, ücretlilerden büyük burjuvazinin bazı kesimlerine kadar nüfusun geniş tabakalarının hoşnutsuzluğu artmıştır.»

«Diktatörlük Kasım 1978'de bir ye-

nilgi aldı. Doğrudan Senato seçimlerinde muhalefet işbaşındaki partiden 5 milyon fazla oy aldı. Muhalefet ekonomik ve kültürel olarak en fazla gelişmiş 5 güney ve güneybatı eyaletinde kazandı. Ülke endüstrisinin % 60'ından fazlasının yoğunlaştığı Sao Paulo'da muhalefet oyların % 80'ini aldı ve pekçok gerici aday seçilemedi. (Tek yasal muhalefet partisi) Brezilya Demokratik Hareketi'nin ilerici kanadı durumunu güçlendirdi.»

«İşçi sınıfı ve diğer emekçi kesimler iktidar partisi adaylarına karşı oy kullandılar. 1974 parlamento seçimlerinde, 1976 yerel seçimlerinde gösterilen halkın hoşnutsuzluğu bir kere daha sergilendi. Kitleleri harekete geçirme ve muhalefetin programını açıklama açısından gerekli olan radyo ve televizyonu kullanma yasağına rağmen bu kez de aynı şey oldu. Brezilyalıların çoğu gazete okumazlar ve polis gözetiminde ve katılanların resimlerinin çekildiği muhalefet toplantılarına açıkça katılmazlar. Bu nedenle muhalefet adayları kampanyaları ikametlerde, kapı kapı dolaşarak sürdürdüler.»

«Senato ve Temsilciler Meclisi'nde yeni güçler dengesi muhalefet açısından daha iyidir ve Brezilya Demokratik Hareketi'ne hükümet politikasını beğenmeyen iktidar partisi üyeleriyle geniş bir demokratik blok oluşturma fikrini şimdiden vermektedir. Bu, Parlamento kanalıyla politik hayatı demokratikleştirme olanaklarını genişletmektedir.»

«Ancak parlamento faaliyetinden daha da önemli olan yoksulluğa karşı, demokratik özgürlükleri savunmak için savaşıyor halk yığınlarının büyüyen hareketidir, işçilerin grevlerinin yanısıra, sağlık emekçileri, ilk ve orta öğrenim öğretmenleri ve büro emekçileri. Siyasi mahkumların affı ve siyasi nedenlerle baskıya karşı hareketler önemli rol oynamıştır ve birtakım erteleme ve haksız kısıtlamaları olmasına rağmen, hükümeti Kongre'ye bir af yasağı sunmaya zorlamıştır. Kadınların başlattığı bu hareketi Katolik din adamları desteklemiştir. Kilise keyfi tutuklamalara, siyasi mahkumlara işkence ve cinayetlere kesinlikle karşı çıkmakta, hayat pahalılığı ile savaşmak üzere geniş kitlesel toplantılar düzenlemekte ve sömürücülerin şiddeti karşısında köylüleri ve Kızılderilileri korumaktadır. Brezilya Basın Birliği, Brezilya Barolar Birliği ve Ulusal Piskoposlar Konferansı gibi etkili örgütler diktatörlüğe açıkça karşı çıkmaktadırlar. Bununla birlikte, bu güçlerin hareketleri henüz yeterince koordine edilmiş değildir ve kitlelerin politik bilinci düşüktür. Eğer bu olumsuz faktörler ortadan kaldırılmazsa, gerici, geleceği olmamakla birlikte, saldırıya geçebilir ve demokratikleşme sürecini durdurabilir.»

«Brezilya Komünistleri şu anda demokratik özgürlükler için, sınırsız af için, siyasi partilerin faaliyet özgürlüğü için mücadeleyi yoğunlaştırmayı son derece önemli görmektedirler. Bu, halk yığınlarının sorunları ulus önünde tartışması ve yer almasını, Kurucu Meclis'te temsilcileri yoluyla, ulusun kaderiyle ilgili kararlar almasını sağlamak için gereklidir.

Aynı zamanda, hükümetin enflasyonla savaş bahanesiyle gerçek ücretleri daha düşüren işsizliği artıran ekonomi politikasının tüm yükünü e-

Latin Amerika'da Halk Güçlerinin Mücadelesi Yükseliyor

Emperyalizm, özellikle ABD emperyalizmi uzun yıllar Latin Amerika'da doymak bilmez bir açgözlülükle talan ve soygun sürdürmüştür. Ülkelerin yalnızca ekonomik değil, politik durumlarında da etkilerini gösteren çokuluslu tekel, Latin Amerika'nın zenginliklerine arsızca saldırırken, varlıkları ve çıkarlarını engelleyebilecek «tehlike»leri ortadan kaldırmak üzere en kanlı tertiplerden geri kalmamışlardır. Çokuluslu tekeller, IMF, Dünya Bankası, CIA, Pentagon ağı ile yerli işbirlikçileri ile ABD emperyalizmi Latin Amerika ülkelerinin üzerine bir kabus gibi çökmüştür.

Açlık, işsizlik, cehalet Latin Amerika'yı kasıp kavururken, 1977 istatistiklerine göre 570 milyon hektarlık tarımsal alanın 91 milyon hektarı ekilip dikilmekte ve bunun yüzde 85'i büyük toprak sahiplerinin, yüzde 8'inden az bir bölümünün elinde bulunmaktadır. Öte yandan 100 milyon Latin Amerikalı açtır. 15 milyonu çocuk, 36 milyon Latin Amerikalı için açlık bugün hayati bir tehlikedir. Okul çağında oniki milyondan fazla çocuk ilk öğrenim bile görememektedir. İşsizlik ortalama olarak yüzde 36'yı aşmıştır, 15 milyondan fazla insan işsizdir.

Öte yandan emperyalistlerin

kârları giderek artmaktadır. Örnek olarak, 1966-73 döneminde Arjantin'e 76.6 milyon dolarlık doğrudan yabancı yatırım yapılmıştır ve bu yatırımlar sonucu yine aynı sürede 3.159 milyon dolar ülke dışına, emperyalistlere gitmiştir. Latin Amerika emperyalistler için bulunmaz bir pazar, bir hammadde yatağıdır. Ve çıkarlarını korumak üzere emperyalizm doğrudan ve dolaylı her türlü saldırıya başvurmaktadır.

Ne var ki, Latin Amerika bugün emperyalistlerin eskisi gibi rahatlıkla at oynattıkları Latin Amerika değildir. Bu ülkelerde halk güçlerinin emperyalizmin kuklası diktatörlüklere, gerici yönetimlere karşı verdiği mücadele hergün daha yükselirken, bölgede nüfuzu günden güne kırılan ABD emperyalizmi daha «dikkatli» bir politika izlemek gereğini duymaktadır. Artık zorbalığın kendisi ve kuklaları için kaçınılmaz sonu hızlandıracağını açık seçik gören ABD emperyalizmi bölgede dolaylı saldırılarını artırırken, diğer yandan «insancıl», «şirin» görünme çabaları içerisinde. Nikaragua'da halk güçlerinin zaferi ile bozulan hesaplar sonucu bu açıkça görülmüştür.

Latin Amerika'da halk güçlerinin yükselen kararlı mücadelesi, emperyalizmin çemberini kıracaktır.

mekçi yığınlarına yıkma girişimlerine karşı da mücadele verilmelidir. Politik baskı ve anti-komünist kıyım BKP büyük zararlar vermektedir. Parti'nin faaliyeti yönetiminin 1974-75'te uğradığı kayıptan halen etkilenmektedir.»

«Biz Komünistler BKP'nin yasallaşması için savaşıyoruz, ve birçok parlamenter ve diğer politikacılar aynı görüşte olduklarını açıklamışlardır. Biz aynı zamanda Hükümetin teklif ettiği affın herkesi içine almasını talep ediyoruz. Ancak bu, demokratik ve sendikal özgürlükler yeniden sağlanmadan düşünülemez.

Komünistler ve diğer muhalefet güçleri değişik politik görüşe sahip insanların siyasi partilerde birleşmesi özgürlüğü için savaşıyorlar. Bu slogan BKP'nin yasallaşması konusu ile doğrudan ilgilidir. İnaniyoruz ki, bu takdirde tüm ulusun iradesini yansıtan egemen bir Kurucu Meclis toplanabilecektir. Kurucu Meclis'teki güçler oranı ve kuracağı rejime bakılmaksızın, Komünistler toplumu demokratikleştirmeyi amaçlayan tüm adımları destekleyeceklerdir. Şimdiki aşamada, anti-tekelleşme ve sosyalizme giden yolu açacak olan, demokrasi için savaşımızı sürdüreceğiz.»

Atletizmde «Doğu'nun Batı'ya Kaptırdığı Üstünlük» Masalı

4x100 metre bayrak yarışmasını kendi dünya rekorunu egale ederek kazanan Demokratik Alman Cumhuriyeti takımı.

İtalya'nın Torino şehrinde yapılan Avrupa Atletizm Kupası'ndan sonra boyalı basında bazı «değerlendirmeler» çıktı. Aynıyetlerinden «batı» kaynaklı olduğu besbelli olan bu değerlendirmelerde — zaten bizim basın değerlendirme yapabilecek ölçüde atletizmden haberdar değildir — «bu yarışmaların, doğu'nun atletizmdeki üstünlüğünü batı'ya kaptırdığını kanıtladığı» vurgulandı.

Acaba gerçekten böyle mi oluyor? Hemen anlaşılacağı gibi «batı» kaynaklı değerlendirmede «batı»dan kastedilen kapitalist Avrupa, «doğu»dan kastedilen de Avrupa'nın sosyalist ülkeleridir. «Batılı» kaynak, sosyalist ülkelerin atletizmdeki üstünlüklerini, Avrupa'nın gelişkin kapitalist ülkelere kaptırdıklarını ileri sürmektedir.

Avrupa Kupası'nın diğer geleneksel büyük şampiyonalardan bir ayrımı vardır. Şampiyona, sekiz ülkenin, her dalda katıldığı birer atletle, sadece final yarışmaları şeklinde yapılmaktadır. Yani finallere, en iyi atletler değil, en iyi sekiz ülke takımı katılmaktadır. Oysa geleneksel yarışmalar, tüm ülkelerin topluca katılmalarıyla yapılır. Bir ülkenin her branşta üç atletle yarışma hakkı vardır. Ve elemeler sonucu finale yükselen en iyi atlet finalde yarışır. Böylece ülkelerin takım olarak gerçek niteliklerinin ve yerlerinin belirlenmesi mümkün olur.

Buna karşılık sekiz ülkenin birer atletle doğrudan finalde yarıştığı yarışmalarda «yıldız» atletlere sahip olan ülkelerin daha şanslı olacağı açıktır. Örneğin, sosyalist ülkelerde atletizm çok yaygın bir şekilde yapıldığından belirli bir dereceyi tutturana kadar sayıda atlet olduğu halde kapitalist ülkelerde bu derecenin üstündeki atlet sayısı (ABD hariç) çok düşüktür. Ama atletizm aynı zamanda yetenek meselesi olduğu için de bu düşük sayıda atlet içinden çok iyi dereceler yapabilen yıldız sporcular çıkabilmektedir. Böyle bir durumun yol açtığı sonuçlardan birisine 1977 Avrupa Kupası'nda rastlanmıştır. Sovyetler Birliği atletizmde F. Almanya'dan üstün olmasına rağmen, o kupada ikinci olan F. Almanya'nın arkasından ancak üçüncü olabilmıştır.

Sözün tam burasında «doğu'nun batı'ya kaptırdığı üstünlük» yorumunun irdelenmesine başlayabiliriz. Çün

kü bu Kupa'da, Sovyet takımı F. Almanya'yı geçerek Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin arkasından ikinci olmuştur. Yani «doğu» «batı'ya bir şey kaptırmamış, aksine 1977'de kaptırılmış olan Kupa ikinciliği — dikkat edilsin, sadece Kupa'dır söz konusu olan — geri alınmıştır.

Şimdi gelelim meselenin esasına. Yazımıza koyduğumuz tablolar, «kaptırılan üstünlük» yorumunun tamamen safsata olduğunu kanıtlamaktadır. Konunun «ilginç» yanı, «batılı» kaynak gerçek dışı olduğu halde bir «üstünlük kaptırma»dan bahsediyorsa, bunu ancak erkekler için söylemiş olabilir. Çünkü kolayca anlaşılacağı gibi, kadınlarda sosyalist ülkeler, kapitalist ülkeleri ezip geçmişlerdir. Söz gelimi şimdiye değin çoğunlukla İngiltere'nin gerisinde kalan Bulgaristan, DAC ve SSCB'nin arkasından üçüncü sıraya yükselmeyi başarmıştır. Kapitalist blok 15 yarışmanın tekinde dahi birincilik alamazken sadece tek bir ikincilikle yetinmek zorunda kalmışlardır. Sovyet ve Demokratik Alman atletler 15 yarışmanın 14'ünde ilk dörde girerek olağanüstü başarı sağlamışlardır. İlk dörde giren toplam 60 yarışmacıdan, 47'si sosyalist ülkelerden, sadece 13'ü kapitalist ülkelerdendir.

Şimdi, kadınlarda sosyalist blok ile kapitalist blok arasında böylesine büyük fark varken, «batılı» atletizm yorumcuları, «doğu'nun «batı'ya kaptırdığı üstünlüklerden söz ediyorlarsa herhalde bu, kadınlar için olamaz. O zaman bundan tek bir sonuç çıkar. «Batı», yani kapitalizm, bütün cakaşına ve uygar cilasına rağmen, kadını insandan saymamaktadır. Varılan bu sonuç bizim katkımız değildir. Kapitalizmin her bulduğunu metaya çalışan genel işleyişinin doğal ve pek bilinen bir sonucudur.

«Üstünlük kaptırma» yorumunun safsatadan ibaret olduğunu daha pekiştirmek için, «batı'nın insandan saydığı erkeklerde de ne olup bittiğine bakmak gerekir. Kupa finalinde erkeklerde 4 sosyalist ülke ile 4 kapitalist ülke yarışmışlardır. Yani her branşta her iki kamptan eşit sayıda atlet koşturmuştur. Sonuçta birinciden sekizinciye kadar verilen puanlara göre; Demokratik Almanya birinci, Sovyetler Birliği ikinci olarak, Montreal'de yapılacak Dünya Kupası finalinde yarışmaya hak kazanmışlardır.

Erkeklerle ilgili tablo incelendiğinde, sosyalist ülkeler toplam puanının 378,5, kapitalist ülkeler toplam puanının ise 341,5 olduğu görülmektedir. Yani kaptırılan bir üstünlük — sadece bu sayılarla bile — yoktur. Ama üstünlüğün nerede olduğunu daha somut görebilmek için başvurulacak başka kıstaslar da vardır. Söz gelimi, ilk dörde sosyalist ülkeler 48 yarışmacı sokarlarken, kapitalist ülkeler sadece 32 atlet sokabilmişlerdir. Yani sosyalist ülkelerinki, kapitalist ülkelerinkinin tamı tamına 1,5 katı! Şimdi sormak gerekmez mi, bu mu kanıtıyor «kaptırılan üstünlük» diye!

Bir başka örnek: Hem DAC, hem

SSCB, 20 yarışmadan 17'sinin ilk dördü arasında yer almayı başarmışlardır. Yani, her iki ülkeden sadece üçer atlet, ilk dörde girememiştir. Buna karşılık kapitalist kampın en iyisi F. Almanya, ancak 12 yarışmada ilk dörde girebilmiştir. Buna rağmen Sovyetler Birliği'ni zorlayabilmişse, bu, kazandığı birincilikler — dikkat, yukarıda değindiğimiz «yıldız atlet» meselesi — nedeniyledir.

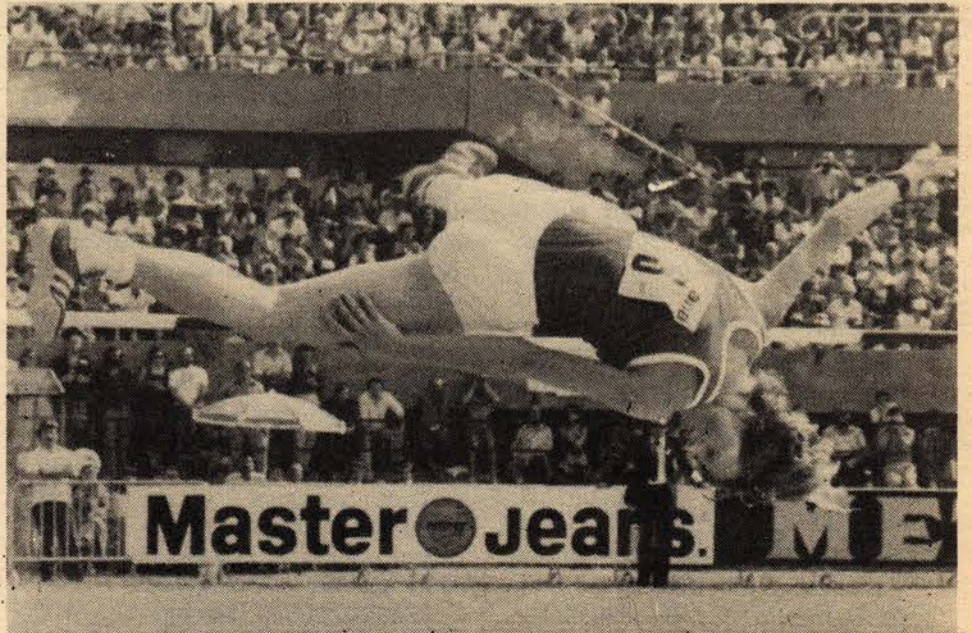
«Batılı» yorumcular olup bitenleri çarpıtmakta birebirdir. Ama mızrağın da çuvala sığacak yanı yoktur. Hele spor yarışmaları gibi ayan beyan konularda uydurulan masallarla, olsa olsa kendilerini avuturlar.

TABLO 1
Kadınlar arası yarışmaların sonuçları

	1. inci	2. inci	3. üncü	4. üncü	Toplam	toplam puan
D. Almanya	8	3	1	2	14	102
SSCB	4	8	—	2	14	100
Bulgaristan	2	—	5	2	9	76
İngiltere	—	—	3	4	7	62
Romanya	1	2	1	2	6	58
F. Almanya	—	—	3	2	5	58
Polonya	—	1	2	1	4	55
İtalya	—	1	—	—	1	29
Sosyalist ülkeler toplamı	15	14	9	9	47	391
Kapitalist ülkeler toplamı	—	1	6	6	13	149

TABLO 2
Erkekler arası yarışmaların sonuçları

	1. inci	2. inci	3. üncü	4. üncü	Toplam	toplam puan
D. Almanya	7	3	2	5	17	125
SSCB	1	6	8	2	17	114
F. Almanya	5	4	2	1	12	110
Polonya	1	2	4	3	10	90
İngiltere	3	1	3	2	9	82
İtalya	2	2	—	4	8	79
Fransa	1	1	1	—	3	70,5
Yugoslavya	—	1	—	3	4	49,5
Sosyalist ülkeler toplamı	9	12	14	13	48	378,5
Kapitalist ülkeler toplamı	11	8	6	7	32	341,5

Bayanlar yüksek atlamada 1.99 metre ile şampiyon olan Rose Maire Ackermann

DÜZELTME

PİSKAREVSKOYE VE İKİ KÜÇÜK «TANYA»

G. Kaçmaz

27. sayımızda yayınladığımız «Piskarevskoye ve İki Küçük Tanya» başlıklı yazımız, dizgi yanlışlıklarından ötürü karışmış ve anlaşılabilir hale gelmiştir. Söz konusu yazıyı yeniden yayınlamayı gerekli görüyoruz. Düzeltir, okurlarımızdan özür dileriz.

(LENİNGRAD, 26 HAZİRAN 1979)

Piskarevskoye mezarlığının giriş kapısındaki müzede minik bir not defteri var. Tanya'nın anı defteri. 1942 yılında Nazi bombardımanlarından birisinde ölmüş bu yavrucuktan arta kalan tek şey bu deftercik.

Sararmış, buruşmuş, yer yer yırtılmış sayfalar üzerinde sırasıyla şunlar okunuyor:

«...Bu gün büyük annem öldü... Bugün arkadaşım Maria öldü... Bugün ağabeyim öldü... Bugün de sevgili annem öldü. Artık yapayalnız kaldım.»

Piskarevskoye, 1941-1944 faşist-Nazi saldırısı sırasında hayatını yitirmiş BİR MİLYON Leningrad'lı'nın anısına yapılmış. Bu toplu mezarlık dünyada eşi benzeri görülmemiş bir kahramanlık ve fedakârlık destanının anıtı kuşkusuz. 900 gün ve 900 gece Nazi ablukası altında kalmış bu kentte sadece açlıktan ve soğuktan ölenlerin sayısı 200 binin üstünde. Ancak, bu kentin 7'den 70'e tüm insanları ne pahasına olursa olsun dayanmışlar. Kurtarmışlar «Leningrad'ı» ve «Sosyalizmi»!

Mezarlık muhteşem bir park görünümünde. Yüzbinlerce insanın toplu halde gömülü olduğu, yemyeşil çimen ve renk renk çiçeklerle bezemiş mezar kümeleri yanyana, sıra sıra uzanıyor... Burası bir «mezarlık» değil. Burası bir «zafer» alanı! Hoparlörlerden yükselen müzik, abluka sırasında halka büyük moral, güç katan Sovyet bestecisi Şaştakoviç'in ünlü 7. nci Senfonisi.

Piskarevskoye, faşizmin yenilgisinin 30. «zafer» yıldönümünde Leningrad'lı mimarlar, heykeltıraşlar, inşaat işçileri tarafından yapılmış ve gereken parayı halk vermiş. Ayrıca, bu toplu anıtın yapımında yüzlerce, binlerce Leningradlı, diğer kentlerden katılan Sovyet yurttaşları ve dış ülkelerden gelen «dostlar» gönüllü olarak çalışmışlar.

Mezarlığın bitiminde, ellerinde defne dallarından örülmüş çelenk tutan kızıktan yapılmış bir kadın, «adsız kahramanlar» adına ZAFER heykeli yükseliyor. Adsız kahramanlara kırmızı karanfiller sunduk biz de.

Yaz kış, hergün ellerinde renk renk çiçek buketleriyle gelen ziyaretçi topluluklarıyla dolup taşıyor bu anıt. Burada insanın yüreği aynı anda iki karşıt duyguyla doluyor.

Sonsuz bir saygı, toprağın altında yatan 1 milyon insana... Ve sonsuz bir nefret, faşizme karşı...

Mezarlığın granit duvarları üzerinde şu sözler kazılmış:

Burada Leningradlılar yatıyor
Yanyana erkek,
kadın ve çocuklar.
Kızıl Ordu askerleri yatıyor
onların yanında.

Hayatlarını verdiler
Savunmak için seni Leningrad,
Ve Devrim'in doğduğu yeri.
Adlarını sana söyleyemiyoruz
Sayıları çok çok fazla.

Granitlerde korunacaklar
sonsuz kadar.

Fakat bu mezar taşlarını dinleyen
sizler

hatırlayın:
**HİÇBİR ŞEY VE HİÇBİR KİMSE
UNUTULMADI.**

.....

Mezarlıktan çıktık. Dışarıda uçsuz bucaksız yemyeşil bir alan uzanıyor. Tertemiz, bakımlı ve düzenli. Annesiyle birlikte gezintiye çıkmış minik bir kız çocuğuna rastlıyoruz. Özenle giydirilmiş, sarı saçlarının tepesinde beyaz kurdelesi dev bir kelebek gibi duruyor. Minik kız fevkalâde sağlıklı, renkli ve neşeli görünüyor. Bir elinde oyuncak ayı taşıyor. Öbür elinde de kocaman bir dondurma külahı.

Rehberimizin yardımıyla çocukla konuşmaya çalıştık. Adı «Tanya» imiş. Tanya, Tatyana adının kısaltılmış şekli. Bu ada çok sık rastlanıyor. 4 yaşındaymış. Annesi teknisyen, babası işçi imiş. Bu civarda, yani Leningrad'da oturuyorlarmış. Tanya dondurmasıyla işaret etti. «İşte orada», ileride, önlerinde yemyeşil bahçeler görünen blok apartmanlar uzanıyor. Tanya gündüzleri kreşe gidiyormuş. Bugün tatil günüyümüş. Ve kreşte en çok yüzme saatinden hoşlanıyor, havuzdan hiç çıkmak istemiyormuş. Bir de hayvanat bahçesindeki kocaman beyaz ayının «çocuklarına» bayılıyormuş.

«Tanya», dedik. «Bu yıl sizin yılınız. Yani çocuk yılı. Bizim geldiğimiz ülkede, ayrıca dünyanın tüm ülkelerinde senin yaşında olan milyonlarca kardeşin var. Tüm kardeşler için bir şey diler misin?»

Tanya anladı ve hemen diledi. «Bütün kardeşler, kardeşlerim çok, çok marojni (dondurma) yesinler. Ve hepsinin birer Mişa'sı (oyuncak ayısı) olsun!»

Dileğine yüreктen katılırız minik kız.

Sovyetler Birliğinin «imtiyazlı sınıfı»nın küçük temsilcisi, hoşça kal!

Evet, tanıdığımız dostlar böyle söylüyorlar. «Bizde bir 'imtiyazlı sınıf' vardır, o da çocuklardır.» diyorlar. Doğru!..

Gezdik, gördük. Kentlerin en güzel yerleri çocuklara tahsis edilmiş. En ucuz, fakat en güzel eşyalar çocuklar için. Dondurmalar, pastalar, kurabiyeler ve oyuncaklar... Her şey seferber edilmiş çocukların sağlıklı, mutlu, en iyi şekilde yetişmesi için.

Otele dönerken otobüsümüzün radyosundan Sovyet Çocuk Korosunun söylediği «Çocuk Marşı»'nı dinliyoruz.

Her zaman güneş olsun
Her zaman gökyüzü olsun
Her zaman anne olsun
Her zaman ben olayım...

Çilekeş 1940 Kuşağının Ozanı:

**ÖMER FARUK
TOPRAK**

1940'ların sol aydınları
«karanlıkta ve yapayalnız»
bırakan koşulları çok gerilerde
artık. Kendi kuşağı için şöyle
diyor Toprak: «Zaman zaman
ezildiler, kırıldılar ama,
bükülmediler, düşüncelerinden
dönmeyi denemediler.» O zulüm
ve yalnızlık koşullarında
varlığını, direncini yitirmemek,
burjuvaziye karşı kazanılmış
bir zaferdir aslında. O zaferde,
onurlu mücadelede unutulmaz
payı olanlardan biriydi Ömer
Faruk Toprak.

İkinci Dünya Savaşı yılları, ilerici, demokrat ve sosyalist aydınlar üzerinde ağır baskıların uygulandığı bir dönemdir. Soldaki her türlü düşünce ve örgütlenme birikiminin parçalanmak, yok edilmek istendiği, bu dönem boyunca burjuvazi, solcu aydınların soluk almalarına bile olanak vermiyordu. En küçük bir ses susturtulmaya çalışılıyor, en küçük kıpırdanış sindiriliyor, boyun eğmiyen aydınlar sürgünlere, zindanlara gönderiliyordu. Solun henüz kendisini koruyabilecek örgütlü yığınsal gücünün yaratılamamış olması, burjuvazinin baskı yöntemlerine, faşist uygulamalara başvurabilmesini büyük ölçüde kolaylaştırıyordu. Dönemin baskılarından, başta Nâzım Hikmet olmak üzere, şair, yazar ve sanatçılar da nasibini alıyordu.

Ömer Faruk Toprak, o günlerin edebiyatının hangi koşullarda biçimlendiğine ilişkin bir değerlendirmesinde, dönemin güçlüklerini şöyle anlatıyor:

«1940-45 arası, Türk yakın tarihinin en baskılı dönemlerinden birini simgeler. O zaman, toplumcu ozan olmak, gerçekten bir yürek işi idi. Çünkü arkalarında bugünkü gibi geniş bir sol aydın ve işçi kütlesi yoktu. (...) Bugün bazı sol aydınlar bile 1940-45 arasındaki çetin yaşımı anlamakta güçlük çekiyorlar. Biz de anlatmakta güçlük çekiyoruz.»

Gerçekten de şimdi adım başında bir ilerinin, bir sosyalistin öldürüldüğü, faşist saldırıganlığın tarihimizdeki en azgın

döneminin yaşandığı şu günlerde, sürgün ve zindan baskısına omuz silkip geçilebilir. Ama sorun hiç de o kadar basit değildir. O günlerde sol, siyasi, edebi ve kültürel unsurlarıyla var olma mücadelesi veriyordu. Oysa bugün, gücünü dosta düşmana kabul etiren bir sosyalist birikim ve faşist saldırılar karşısında gerilemeyen, tersine faşist hareketi geriletme çabasında etkili bir devrimci demokratik hareket var. Yani 1940'ların sol aydınları «karanlıkta ve yapayalnız» bırakan koşulları çok gerilerde artık.

Kendi kuşağı için şöyle diyor Toprak: «Zaman zaman ezildiler, kırıldılar ama, bükülmediler, düşüncelerinden dönmeyi denemediler.» O zulüm ve yalnızlık koşullarında varlığını, direncini yitirmemek, burjuvaziye karşı kazanılmış bir zaferdir aslında.

O zaferde, onurlu mücadelede unutulmaz payı olanlardan biriydi Ömer Faruk Toprak. 20 Ağustos günü, 59 yaşında kendisini yitirdiğimiz zaman, eser toplamı ve onurlu hayatıyla, işçi sınıfının mücadele geleceği içinde örnek insanlardan biri olarak saygıyla anılmak, direnç ve alınteriyle kazanılmış bir hakkı onun için.

İşçi sınıfı, faşizme karşı demokratik kültür için mücadeleyi gündeminde tuttuğu sürece ona bu hakkı verecektir. Taylan Özgür için söylediği şu mısralarda olduğu gibi tıpkı: «her şafakta kapımı çalar taylan özgür / avucunda yüreği konuşmadan bakar / sonra uçar gider bir kırlangıç gibi hür»

**İRAN'DA
DEVİRİM**

AYŞEGÜL DORA GÜNEY
İlhan Selçuk'un Önsözüyle

haziran h4 yayınları

75 Lira

Dağıtım:
HAZİRAN YAYINLARI
Bağmuship sokak 10/11 Çagağolu - İstanbul
Toplu isteklerde % 25 indirim yapılır.

1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜDÜR

«Savaş Asla Tekrarlanmasın!»

1 Eylül Dünya Barış Günü'dür.

Kırk yıl önce 1 Eylül 1939'da başlayan 2. Dünya Savaşı ile savaşın tüm vahşetini yaşayan insanlık 1 Eylül'ü yalnızca bir anma günü değildir.

Her 1 Eylül dünyanın dört bir yanında barış güçlerinin ve tüm insanlığın kalıcı bir dünya barışı özlemleri ve taleplerini dile getirirken, aynı zamanda bir öncekinden daha ileri kazanımları noktalar.

Barış ve silahsızlanma günümüz dünyasının en önemli sorunu olma niteliğindedir. Emperyalistlerin savaş kundakçılığı ve silahlanma yarışını alabildiğine körüklediği, yeni tip kitle imha silahlarını, nükleer silahları ve bunların yanısıra, kimyasal ve bakteriyolojik silahları ürettiği günümüzde insanlığın geleceğini tehdit eden tehlike bütün açıklığı ile kendisini göstermektedir. Bundan kırk yıl önce Hiroşima'ya atılan bomba bugün bile çocukların sakat doğmasına yolaçarken, bugün dünyadaki nükleer silah potansiyeli Hiroşima'ya atılan bombanın tahrip gücünün iki milyon katından fazladır.

Silahlanma yarışı yalnızca insanlığın geleceğini tehdit altında bulundurmamakla kalmamakta, günümüzde insanların daha iyi yaşama koşullarına kavuşmasını engellemektedir. Dünyanın en geri ülkelerinde yaşayan bir milyar iki yüz milyonu aşkın insanın dörtte üçü son derece kötü koşullar altında yaşarken ve milyonlarcası açlıktan ölümler, silahlanma harcamalarında yapılacak yalnızca 8 milyar dolarlık bir kısıtlama dahi bunları açlıktan kurtarmayı mümkün kılabilecektir. Silahlanma yarışından en büyük zararı görenler arasında geri kalmış ülkeler önemli bir yer almaktadır. Bu konuda emperyalizm tarafından silah deposu haline getirilmek istenen bir kısım gelişmekte olan ülkelerin en yakın örneği hiç kuşkusuz Türkiye'dir. Doğan her bin bebekten yüzellisinin bir yaşına gelmeden gıdasızlıktan öldüğü Türkiye'de silahlanma harcamaları yıldan yıla hızla artarken, emekçilerin yaşama ve çalışma koşulları daha da ağırlaşmaktadır.

Silahlanma yarışı gelişmiş kapitalist ülkeler açısından da son derece ağır bir yüküdür. 1970-74 döneminde ABD askeri bütçesi yılda 78 milyar dolarlık bir artış göstermiştir. Bu harcama 907.000'den fazla Amerikalının işsiz kalmasını doğurmuştur. 1978'de 107 milyar dolara varan ABD askeri harcamalarının bir karşılığı eğitime harcanabilecek 32 milyon doların çalınması ve 2600 öğretmen eksikliğidir. Bu örnekler çoğaltılabilir. İnsan gücünün, yeraltı zenginliklerinin, enerjinin, bilimsel ve teknolojik kazanımların silahlanma yoluyla üretici ve barışçı olmayan amaçlara harcanması hiç kuşkusuz insanlığın aleyhinedir.

Sosyalist sistemin öncülüğünde dünya barış güçleri silahlanma yarışının alabildiğine körüklendiği, nükleer ve diğer kitle tahrip silahlarının insanlığın geleceğini hayati tehlike oluşturduğu ve nihayet insangücü ve tüm maddi kaynakların önemli bir bölümünün insanlığın çıkarı aleyhine askeri amaçlara sarfedildiği günümüzde, genel ve tam bir silahsızlanmaya ulaşma yolunda barış, yumuşama ve silahsızlanma için kararlı bir mücadele vermektedirler. Bu mücadelenin kazanımlarının halklara sağladığı yarar somut olarak görülmektedir. Son yıllarda güçlenen siyasal yumuşamanın etkileri somut olarak yaşanmaktadır. Yine sosyalist sistem ve barış güçlerinin kararlı çabalarının ürünü SALT-2'nin önemi açıktır. İşte bu koşullarda, dünya barış güçleri 1 Eylül Dünya Barış Günü'nü barışın ve barış için mücadelenin anlamını bir kez daha vurgulayarak kutlayacaklardır.

1 Eylül Dünya Barış Günü dolayısıyla bir çağrı yapan Dünya Barış Konseyi tüm ulusal ve uluslararası örgütleri bu günü en geniş şekilde kutlamaya çağırırken, «Savaş Asla Tekrarlanmasın», «Silahlanma Yarışına Son!», «Nükleer Silahlara ve Nötron Bombasına Hayır» «Silahlanma Bütçelerine Hayır, Barış Bütçelerine Evet» sloganlarının özellikle vurgulanmasını istemiştir. Dünya Barış Konseyi Başkanı Romesh Chandra 2. Dünya Savaşı'nın

başlangıcının 40. yılına rastlayan 1 Eylül'ü, bu gün'ü kamuoyuna mal etme yolunda değerlendiren tüm örgütlenmelerin işbirliği ile en geniş şekilde kutlanmasını isteyerek özellikle Avrupa ve Kuzey Amerika'da 1 Eylül kutlamalarının Helsinki Nihai Senedi'nin hayata geçirilmesi yolunda katkısı olacağını belirtmiştir.

Birlik
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

Sahibi: Türkiye Sosyalist İşçi Partisi adına Ahmet Kaçmaz — Sorumlu Müdür: Ali Aktürk — Yönetim yeri: Parmakkapı Tel Sokak 2/4, Beyoğlu/İST. — Abone bedeli: 6 aylık: 225 TL, 1 Yıllık 450 TL, yurt dışı iki katıdır. Avrupa temsilciliği: Nilgün Doğançay — 6300 Giessen, 1 Postfach: 5322 Federal Almanya — Banka No: Nilgün Doğançay, Deutsche Bank Konto Nr: 020 - 1640 Giessen - Deutschland — Baskı: ÇAĞDAŞ OFSET — S.B.T.: 27 Ağustos 1979